

కొలకొండ
కొలకొండ

1568
6-198.

వీరతపరణి

రచన

శ్రీ యస్. వి. సుబ్బారావు

కాళహస్తి తమ్మారావు అండ్ సన్స్
నంస్కూరాంధ్ర బుక్ డిపో (స్థా. 1882) రాజమండ్రి.

4

శ ర్వ స్వా మ్య ము య
గ్రంథప్రకాశకులవి
పునర్ముద్రణ—1851

అచ్చు :

రాజేశ్వరి ప్రెస్
రాజమండ్రి

వింత పెండ్లి

1

బొంబాయినగర పరిసర ప్రాంత
మందొక గ్రామమున నొక పురుష
పుంగవుడు బజారు వెంబడి పోవుచుండెను. అట్లు పోవుచు,
పదిగజముల దూరము పోవుసరికొక కారణముచే నతడచ్చట
నాగి మాట్లాడి పోవుదమనెడి యూహచే గాబోలు నాగెను.
వెంటనే యాతడు గృహభిముఖుడై లోనికే తెంచి “దాదాజీగా
రింటియం దున్నారా?” యని ప్రశ్నించెను. పరిచారకుడు
లోనికరిగి “అయ్యా! తమ దర్శనార్థమై యెవరో బ్రాహ్మణుడు
ద్వారముకడ వేచియున్నా” డనెను. తోడనే దాదాజీ వచ్చిన
వానిని తగు విధమున సత్కరించెను.

అంత “అయ్యా! తమ పేరేమి? తమ నివాసమెక్కడ?”
అని దాదాజీ యడిగెను.

“నన్ను రాఘవశాస్త్రి అందురు. నా నివాసము
మందారవతి” యని బ్రాహ్మణుడు తానువచ్చిన పనియంతయు
సవిస్తరిముగ జెప్పెను.

దాదాజీ యంతయు జాలిగొని “పరోపకారార్థమిదం
శరీర” మ్మని తనకు తోచిన దేదియో తాంబూలమున బెట్టి
యిచ్చెను. ఆ బ్రాహ్మణుడును మిక్కిలి సంతసించి దాదాజీవద్ద
నుండి శలవు గైకొని పయనము సాగించెను.

ఈ వచ్చినజాడ గాంచిన ప్రతివారు నాతడొక యాచక
డని గ్రహింపకపోరు. ఆతడొక తెల్లని గోరంచు ధోవతిని
బిళ్లగోచీ బెట్టి పయిసొక శాలువను వల్లెవాటుగా ధరించి
యుండెను. ఎన్ని విభూతిపండ్లు జితుకగొట్టెనో గాని యాతడు
నుదుటిపయి విభూతి పెండికట్లు స్ఫుటముగా గన్పట్టుచుండెను.
తలపై గోష్పాదమంతటి జుట్టుముడిగలదు. ఆతని కుడిచేతియం
దొక చెంబును, యంగవస్త్రమును తప్ప తదితర మేదియు
నాతనివద్ద గానవచ్చుటలేదు. అత డట్లు పోయి పోయి యొక
సత్రమున బసచేసెను.

అందు యాత్రికులకు దగిన భోజనవసతి గలిగియున్నను,
నేమి కారణముననో గాని యిందు విశ్రమింప నేతెంచిన
బాటసారు లంతగా గనుపింపరు. రాజమార్గమును జేరియుంటచే
మార్గాయాసమును భరింపజాలని యాత్రికుల కప్పుడప్పు డచట
విశ్రమింప దటస్థించుచుండును. వారలయినను రాత్రియందచట
విడియించుటలేదు. కాని యీ సత్రపు స్థితి నెరుంగని
యమాయకపు జను లప్పుడప్పుడు నిశాసమయములందు సైతము
నిలువ సాహసించుచుందురు. సత్రపు యావరణ మాకాశము
నొరయుచున్న ప్రహరీగోడచే బరివేష్టించబడియున్నది. ఆవరణ
మునకు వెనుకతట్టన వెలుపలనుగడి లోనికి నచ్చుటకు,
లోనుండి వెలుపలకుపోవుటకు చిన్న ద్వార మొకటి యమర్పబడి
యున్నది. కాని యది యెల్లప్పుడు బీగముతో బంధింపబడి
యుండును.

అచ్చట నా సత్రపు యజమాని నడిగి తమ స్వయం
పాకమునకు గావలసిన సరుకులను తీసికొని వంటజేసి సుఖముగా

భుజించి మన బాటసారి పరుండెను. లేచుసరికి సాయంకాల మగుటచే రాత్రి యచ్చటనే బసజేయ నిశ్చయించుకొనెను.

దివాకరుడు పవలెల్ల కష్టపడుటచే శ్రమనంది స్నానము జేయబోవు తేరంగున పశ్చిమాంబుధింగ్రుంకెను. సంజకెంజాయ వెల్లెడల కర్వజొచ్చెను. అది శుక్లపక్షమగుటచే చంద్రుడు తారకా గణంబుల నడుమ నభోవీధిపై నలంకరించి తన నిజ కిరణములచే ప్రపంచమునకు తా జేయగలిగిన యుపకారము జేయుచుండెను. కాని అమృది జారచోరులకు మిక్కుటమగు బాధ గలిగించుచుండెను.

రాత్రి సుమారు పండ్లెండుగంటలైనది. నిశాకరు డస్తమించువేళ గావచ్చినది. అస్తమయ మయినతోడనే నల్దిక్కుల చీకలు లలముకొనెను. మన బ్రాహ్మణునకు పరస్థల మయిన కారణముచేతనో మరేమో కంటిపై కునుకులేదు. కొంతసేపటి కెవరో కొందరు గుసగుసలాడుచు సత్రమున బ్రవేశించిరి. వారు దీర్ఘ కాయలుగను, నల్లగను, కరముల కృపాణముల ధరించియుంటును మన బ్రాహ్మణుడు జూచెను.

బ్రాహ్మణునకు మీది ప్రాణము లెగయునంతటి భయముచే గజగజ నణకిపోవుచుండెను. నోట మరి మాట రాలేదు. వచ్చినచోరులు హుంకరించుచు సత్రపు యజమానుని యావదాస్తియు దోచి హింసించిరి.

ఈ బ్రాహ్మణునిమాత్రము వారు చూడకపోలేదు. ఈతనినద్దనున్న చెఱును, శాలువాయును బలవంతమున నూడ బెరికికొని పలాయనమై. సత్రమున బరుండిన బాపనయ్య

వెరగంది నదిమొదలు నిదురవోక ప్రాణముల నరచేతియం దిడికొని ఊణమొక యుగముగా గడపుచుండెను.

రాత్రి సుమారు నాలుగు గంటలైనది. నిదురవోవు కార్మిక కర్షకులారా! లెండు లెండని గాబోలు కోళ్లు పదేపదే గూయమొదలిడెను. వాయస తండములు తమపిల్లల కాహారార్థ మయి తమ నెలపులవీడి కావుకావుమని నల్దిశల బోజొచ్చెను.

పక్షులు కిలకిలారావములు జేయసాగెను. తూర్పు తెలతెలవారుచుండెను. కర్షకులు తమ పొలముల కేగుచుండిరి. జనసంచారము కొద్దికొద్దిగా సాగుచున్నతరి మనప్రభాష్మాణుమ లేచి “బ్రతిక్కియుండిన బలుసుకూర నైనను తిననచ్చు” ననెడి యాసతో తనప్రయాణమును సాగించెను.

2

బొంబాయినగరమునకు సుమారు పదునేనుమైళ్ల దూరమున కల్యాణ కటకమును పల్లెగలదు. అయ్యది తృణకాష్ట జలసమృద్ధి గలదియై మిగుల వాసయోగ్యంబై యలరారుచుండెను. అందు దాదాజీ గారను గొప్ప కుటుంబీకుడు గలడు.

దాదాజీగారిదొక నాలుగంతస్తుల మేడ. క్రింది భాగమున లోపలి చావడియందు గోడయంతయు నిలువుటద్ద ములతో నమర్పబడియున్నది. అదంతయు చలువరాత్రితో పరువబడియుండెను. ఈ విశాల భవనమున రెండవయంతస్తున చిత్రవిచిత్రములగుపటము లమర్పబడియున్నవి. అందు వరుసగా

శ్రీమహాష్టమి దశావతారములు, నందనోద్యానమునందలి మందార తరుషండమున గందుక్కగ్రీడ సలుపు జగన్మోహిని, తుమ్మెదబాధ నషనయించు నెపంబున జనుదెంచిన దుష్యంతుని మనోహరరూప సందర్శనమున వెరగుపడి నిలుచున్న శకుంతల, హంస సందేశము నత్యాదరమున నాలకించుచున్న దమయంతి, యా కాశయానమున బోవుచు నేకావళి నెపంబున వెనుదిరిగి సానురాగంబుగ పురూరవుం జూచుచు నాగిన యూర్వశి, యిత్యాది చిత్రరూపములు పెక్కు వర్ణములతో లిఖింపబడి యందు పొందుపరుపబడెను.

చావడికి కుడివైపున నొక సందుగుండ బోయినచో ఫల్లాంగు దూరము బోవుసరికొక యుద్యానవనము కానవచ్చును. అది కడు విశాలమైనదై, సకలపుష్పజాతుల చేతను, నానావిధ ఫల పుష్పములచేతను శోభాయమానంబై విరాజిల్లుచుండును. పడమటివైపున నొక కుల్లాయి నేర్పాటుజేసిరి. ఇక సౌధమువద్దకు పోయినయెడల రెండవయంతస్తు యంతయు రకరకములగు కుర్చీలు, బల్లలు, తివాసీలతోను యలంకరింపబడియున్నది.

అయ్యది దాదాజీయొక్క స్నేహితులుగాని, బంధువులు గాని వచ్చినవారు కులాసాగా కాలక్షేపముచేయుట కలంకరింప బడియున్నది. మూడవయంతస్థున దాదాజీగారి పడకగది. అందొక యినుపబోషాణమును, దాదాజీగారితండ్రి సంపాదించిన గ్రంథరాజము లలంకరింపబడిన బీరువాలును గలవు. దాదాజీ గారి యాస్థి సుమారు అయిదారులక్షల రూప్యము లుండును. ధనికుడైన కారణముచే నతడు జీవయాత్రను సౌఖ్యంగా గమప నెంచి సర్వ సౌఖ్యములను తన మేడయందు గల్పించుకొనెను.

విద్యుద్దీపములు రాత్రియంతయు వెలుగుచుండును. విద్యుత్ వీచనలు ప్రతి యంతస్థునందును నమర్పబడియున్నవి. చివరకు మేడపై యంతస్థునకు గూడ నీరు గొంపోవు కుళ్ళాయిలు గలవు. బాటసారు లెవరైన విడిదికై వచ్చిన క్రిందిభాగమున చావడి కెడమవైపుననున్న గదులయందు బసనిచ్చును. ఇట్టి యేర్పాటులతో యాతని హర్యము నలరారుచున్నది.

దాదాజీ భార్య పేరు సుశీల. ఈమె సద్గుణ ఖిని. ఓర్పు యందీమె భూదేవి సమురాలు. చుట్టపక్కాలను, యతిధులను యాదరించుటయందీమె యద్వితీయురాలు. ప్రతి మాట కెన్నడును జవదాటి యెరుంగని పరమ పతివ్రత. సమస్త భాగ్యములతో నలరారుచున్నను, యీ దంపతులను పిల్లలు లేని విచార మెల్లప్పుడును బాధించుచుండెను. ప్రతి నిత్యమును లక్ష్మీపూజ సేయును.

ఎవరేవ్రతము జెప్పిన యానతమును జేయుచుండెను. నిరంతాన్న దాసములు యెన్ని జేసిన నేమి? ఎన్ని సంవదలున్న నేమి? “అపుత్రస్య గతిర్నాస్తిః” యను దానిని జ్ఞాపకము చేసుకుని విచారించుచుండెడిది. ఇట్లు కొంతకాలము జరిగిన తరువాత యీ దంపతులకు భగవదనుగ్రహముచే నొక ముద్దుల మూటగట్టు యాడశిశువు గలిగెను. ఆమెకు ఇందిరాదేవి యని నామకరణము జేసిరి.

ఇందిర దినదిన ప్రవర్ధమానయై తల్లిదండ్రుల తన ముద్దు మాటలచే నానందాబ్ధి నోలలాడించుచుండెను. పంచసర్వ ప్రాయముననే యిందిర కక్ష రాభ్యాస మొనర్చిరి. గురువుయందతి గా రాబములతో మెలగుచు యిందిర పది సంవత్సరముల

ప్రాయముననే యయిదవతరగతి వరకును చదివెను. శరువాత
యిందిర పొరుగురువెల్లి చదువుకొనవలసి యుండుటచే
దాదాజీ యామెను తన స్వంత మోటారులో నిత్యము
బొంబాయి పట్టణము పంపించి చదివించుచుండెను. ఇప్పుడీమె
పోడశవర్ష ప్రాయమై యుండెను.

ఆమె నవయావన విలాసిని యన్నంతమాత్రమున
దృష్టిలేదు. అవయవవర్ణనమును యధారూపమున బోధించుట
మస్సాధ్యము. కామినులకు బ్రాయమే సుందరమైనది. జన్మనము
మెరుగులకు దొలుకారువంటిది. నెరజవ్వనమున విలసిల్లు నా
యువతీమణి నెమ్మేని నిగ్గులు పవన చంచలితంబులగు జల
తరంగములం దొలుకారు చలించు చంద్రకిరణములవలె మిల
మిల మెరయుచుండెను.

ఆమె విలాస చేష్టితముల కనధిలేదు. ఒక్క క్షణమైన
యూరకుండదు. పయ్యెడ సవరించుకొనుచుండును. కంకణముల
కదలించుచుండును. అటునిటు సవిలాసముగ జూచును ఆమె
ముఖచంద్రమాడలము చిరునవ్వు వెన్నెలల నొకప్పుడును విడిచి
యుండలేదు. ఆమె నవ్వుచున్నప్పుడు నునుజెమ్మల జిన్నిగుంట
తెంతో రమణీయముగ నుండును. వేయేల! ఇందిర భూలోక
సుందరియే యన జెల్లును. హాణవిద్యయేగాక సంగీత సాహిత్య
ములం దసమాన పాండిత్యగరిమ సంపత్తిగల బాల.

బొంబాయి పట్టణమున స్కూలుఫైనలు పరీక్షయం
దు తీర్ణ యయినది. అప్పటికి యీమె నడిజవ్వనమున నున్నది.
స్కూలునందు చదువురోజులలో నారాయణరావు యను విద్యార్థి
నొకని ప్రేమించియుండెను, అతడును యీమెను ప్రేమించెను.

బొంబాయి కాగ్నేయమున
యిరువదిమైళ్ల దూరమున నొక

చిన్న పట్టణము గలదు. అదియే మందారవతి. ఆ గ్రామము
సకల సంపదలతోను, పాడిపంటలతోను, నద్వితీయమయి
యుండెను. అందు సుమారు ముప్పది నలుబది బ్రాహ్మణ
కుటుంబములు గలవు. లక్ష్మీపుత్రులగు వైశ్యులుగూడ చాల
మంది యాయూర గలరు. అచ్చటినుండి పరిసర గ్రామములకు
సరకులన్నియు నెగుమతి చేయబడుచుండెను.

పదేండ్లకితమొక బ్రాహ్మణుడాయూరుజేరి నలుపురను
మంచి జేసికొని మందారవతియందొక బ్రాహ్మణ గృహమున
భార్యపుత్రులతో కాలము గడుపుచుండెను.

యీ బ్రాహ్మణుడు చర స్థిరాస్థి లేనివాడగుటచే
యేపూటకాపూట యాచనజేసి దారాపుత్రాదుల నుదరపోషణ
జేయుచుండెను. ఈతని పేరు రాఘవశాస్త్రి. యీతనికి మువ్వు
రాఘపిల్లలును, యొక మగబిడ్డయు గలడు. పిల్లవాడే యందరి
కన్న జ్యేష్ఠుడు. పన్నెండవయేట గ్రామస్తుల యాదరణ పాత్రు
డయి కొలదికొలది చందాలను ప్రోవుజేసుకొని మందారవతి
యందే హూణవిద్యాభ్యాసమునకు గడంగెను.

అట్లు నాలుగు సంవత్సరములలో మందారవతియందలి
చదువును బూర్తిజేసి, యుపాధ్యాయుల మన్ననలబడసి, వారి
యొద్దనుండి కొన్ని యోగ్యతాప్రతముల దీసుకొని, బొంబాయి

నగరము చేరెను. అచ్చట కొందరి పరిచయము సంపాదించి
“గవర్న మెంటు స్కూలరుషిష్ట”నకై తనకు క్రితము సంవత్స
రము వచ్చిన మార్కులతో దరఖాస్తుబెట్టెను. దొరతనము
వారు యీతనికి యుచిత వేతనమిచ్చి మిగుల ప్రోత్సహించిరి.

మూడు సంవత్సరములు బొంబాయి నగరమున విద్యా
భ్యాస మొనర్చెను. మూడేళ్లును దొరతనమువారిచే యుచిత
వేతనము బొందెను. ప్రతి వేసంగి శైలవలయందు నుందారవతి
కేసి, అచ్చటి గ్రామవాసులచే చందాలను స్వీకరించి యా
డబ్బుతో తన యుదరపోషణము జగువుకొనెడివాడు. బొంబాయి
నగరమున స్కూలు ఫయిచల్ పరీక్ష పూర్తియైంది.

విద్యాభ్యాస మొనర్చుటకన్న యేదేని యుద్యోగము
సంపాదించి, తన తల్లిదండ్రుల బోషించు బాధ్యత తనయం
దున్నదని భావించెను.

ఈతడే మన నారాయణరావు. ఇందిరా మానసచోరుడు
ఈతడు మేలిమి బంగారు చాయగల శరీరముగలవాడు. సమ
దీర్ఘ కాయమును, యంగసౌష్ఠ్యము గలిగి కోమలుల మనంబుల
హరింపగల మోహనమూర్తి.

4

బొంబాయి రాజధాని కుత్తర
భాగమంతయు కట్టనుగు అడవు
లచే నిండియున్నది. అయ్యది నింధన్, సాత్పురా వ్యత్యాసదేశ
ముల నడుమను, చుట్టునుగలను. అందు పొదలు నల్లిబల్లిగ

నల్లుకొని పాంథులకు నకువ వీలులేకుండెను. అందలిచెట్లు కమ
పొడుగయిననయి, సూర్యకిరణములు క్రిందబడనీయనంతె దట్ట
ముగా వ్యాపించియుండెను.

అందు క్యూరమ్మగ సంతానంబులు, వ్యా ఘనములు,
చిరుతలు, కరులు, సెంగంబులు, ఖడ్గమ్మగములు మొదలగు
భయంకర జంతువులును, లేళ్ళు దుప్పలు మొదలగు సాధు
మ్మగ శాలంబులును గూడ నివసించుచుండెను. ఆ క్షిరచారణ్య
మున మానవుడొంటిగ పయనముసాగించిన యే క్యూరమ్మగము
నోటనో బడవలసినదే. అందుచే సాధారణముగా జనులు
గుంపులు గుంపులుగా ప్రయాణము జేసి సాయంకాలమగుసరి
కొక పరిసరగ్రామము చేరి విశ్రమించుచుందురు.

ఈ కాననమందు క్యూరమ్మగ సంజనితమగు భయమే
గాక చోరులభయ మెక్కువగానుండెను. ఏపులి నోటనుండియో
డప్పించుకొని బ్రతికెన చందరికు చోరులచేత బడిట తప్పదు.

జిట్టితెరి యిరువురు న్యక్తులు ప్రయాణము జేయుచుండిరి.
వారు దుర్గమనమగు వనమున బ్రవేశించుటచే. తమ గుర్రము
లను డిగ్గి నడుచుట దుస్సాధ్యమగుటచే ముండ్లపోదలను,
పుట్టలను తప్పించుకొనుచు నెమ్మదిగా నడచుచుండిరి.

ఆ యరణ్యమున నొండు దొంగలబదురు నొక గూఢమగు
ప్రదేశమున తమ నివాస మేర్పరచుకొని ఏపొడచాటునుండియో
మనుష్యభాషణ వివచ్చిన శోడనే వారిపయిబడి హింసించి
వారి సొత్తునెల్ల గ్రహించి తుదకు వారిని కాళికా సదనంబున
బలి యిచ్చుచుందురు. ఈనరహత్యలు, దొంగతనములు మాన్ప
దొరతనమువారు పోలీసు శాఖోన్యోగుల గొందరను నియ

మించిరి. కాని యొక్కొక్కరి వారిని సయితము లెక్కగొనక
తమ కరవాలంబుల కెందఱియో యెరజేసిరి.

అట్లు బాటసారులు కొంత దవ్వరిగిన వెంటనే యెనడో
యొకడు కృపాణమును ధరించి పొదమాలునుండి తటాలున
ముందు కురికెను. గుర్రములు బెడరి ముందుకడుగిడవాయెను.
ఆ విశ్వతాకారుని జూచినతోడనే బాటసారులు భయపడక
వానిని మెల్లగా నిట్లు పలుకరించెను :

బాటసారి : ఓయీ ! నీ వెవడవు ?

చోరుడు : ఎవడనయిన నీకేమి. మీ రెచ్చటనుండి
వచ్చుచున్నారో తెల్పును ?

తా : తెల్పకున్నా ?

బాటసారులలో రెండవవ్యక్తి మొదటివానికి కనుసైగ
జేసి చోరునిపై సతాత్ముగాబడి సరుకి నుంకించెను. చోరుడును
సిద్ధముగ నుండిటచే వెంటనే కత్తినిదూసి రెండవ బాటసారుని
సరుకబోయెను. వారిద్దరును గూడ యుద్ధసన్నద్ధులై యుంటచే
చాలసేపు యుద్ధముచేసిరి. తుదికు చోరు డొక్కడగుటచే
సలసటజెంది యుద్ధము జేయలేక తన శక్తికొలది కొమ్ముగూదెను.

తోడనే దొంగలు కాలకింకరులభాతి మండిపడుచు
జేత కరవాలములు దాల్చి యా బాటసారుల నిరువుర ముట్ట
డించిరి. బాటసారులు వేగొందుపాయమా లేమి నిశ్చేష్టులై
కీలుబొమ్మలవలె వారెట్లుచెప్పిన నట్లు జేయజొచ్చిరి.

ఔరా ! చోరులీ బాటసారుల లెక్కలు విరచిగట్టి కొట్టి
తమ రేనికడగు గొంపోయి వాని యాజ్ఞానుసారము వారిని
పాతాళ గృహమున బడవై చిరి.

నారాయణరావు పంపిన దరఖాస్తు
నకు వారము దినములలో తిరిగి
జవాబు జేరినది. జాబు చేసినతోడనే నారాయణరావునకు
పట్టరాని సంతోషము వచ్చెను. కవరును విప్పి చదువుకొనెను.
తనకే ఒక కాళీ యుంచినట్లును, వారము దినములలో తాను
నియమిత స్థానమునకు జేరవలసినట్లును యుండెను.

తా నెచ్చోటి కెసను బో నుద్యుక్తుడై యున్న
హేతువుచే మిగుల సంతోషాంతస్వాంతుడై యుండెను.

ఇది యిట్లుండ మగునాడు మరొక కవరును తపాల్
బంట్లోను తీసుకవచ్చి “నారాయణరావుగా” రని ప్రశ్నించెను.
నారాయణరావు జాబుచుకొని దాని నామూలాగ్రముగా జదివి
పట్టరాని సంతోషమును, విచారమునుగూడ నభినయించెను.
దానియందెట్లున్నది :

మనోహరుడగు నారాయణుని దివ్యపాదపద్మములకు,

నేను పాఠశాల విడిచినదాదిగా నిన్న ధ్యానింపని నిమిషమేలేదు.
సతితిము నీ నామాచ్చాణ గాచు యెప్పుడు నీకు నాకుండు యి
గలిగి నన్ను శరణయమాడెదవో యని ‘స్వా’ వాకు ముత్తెపుచిప్ప
తెగగనువ’ నెగురు జూచుచుంటిని. ఎప్పుడు నీ నిరూప సందర్శన
భాగ్య ముబ్బునో యని నా నయనాల జంబులు కాయలు గాచు
చున్నవి. నామది నీయంగ. దృఢముగా నాటినది. అబల యని
నిరాకరింతువేమో! నేను నిన్ను వశ్యని వివాహమాడని
ప్రమాణముగా తెలియజేయుచున్నాను.

కల్యాణ కటకము

ప్రేమ నీ ప్రేమమనోహరిణి,
ఇందిర.

ఈ కమ్మను వ్రాసిన యాకొమ్మ స్థితి నొక్కొక్కటి విచారించి నిట్టూర్పు విడిచి నేనేడ, యిందిరను పెట్టాడుటేడ! నానంటి దర్జీద నారాయణునకు నాపె తండ్రి వివాహము నేయునా? కల్ల. నన్నుతక్క తదన్యుని పరిగ్రహించదట. నాకును యామెకును వివాహంబెట్లు సమకూడును! ఆమెయో నొక కోటీశ్వరుని కొమరిత. దాదాజీ ఈ విషయము విన్నంత నిరాకరించి తన మేనల్లుడగు కేశవరావునకిచ్చి తప్పక పెండ్లి జేయును.

అట్లు జేయునపుడు యిందిర యిష్టపడక నసువుల విడచు నేమో యని భయమగుచున్నది. కానిమ్ము గిగు విధమున నామెకు సమాధానము జెప్పకున్న నేమి ప్రమాదము వాటిల్ల గలదో యని యాతడొక జాబు యిందిరకు వ్రాసెను.

మాతాపితల కుద్యోగ విషయము నివేదింపబోయెను. తమ దుస్థితిలో దైవము ఘనమగు నుపకారము జేసినందులకు కడు సంతసించుచు బీద బ్రాహ్మణుడు తమ కష్టములు గట్టెక్కి సుఖించు కాలము వచ్చెగాబోలునని యపరిమితానందమును బొందెను. నారాయణుడు తల్లిదండ్రులకడ శలవు గైకొని బొబ్బిలికిరమ్మ జేరెను.

నచ్చు బానియందే రామ్నాథ్ యను తన ప్రాణ నెచ్చెలిని జూచి యాతనితో తన బసకు జేరెను.

రామ్నాథ్, నారాయణుల ప్రాణములు వేరుగాని, మనస్సులూ ఒగుబుచే వాగ్వివాదెట్టి రహస్యము లున్నను జెప్పింప నుండకు. అందుచే నారాయణుడు యిందిర తనను

మోహించి పెండ్లాడనిశ్చయించిన తెరంగుగూడ సవిస్తరముగా జెప్పెను. అందుపై రామ్నాథ్ మిగుల సంతోషించి యా విషయమున తగు నేర్పాటు తానును జేయుదునని వాగ్దానము జేసెను.

నారాయణుడు మిత్రు లందరను విడువక తప్పనిసరి యగుటచే మనంబున గుందుచు నెట్టకేలకు శలవు గైకొని తాను సబ్బయినస్పెక్టరు పరీక్షకు నియమిత స్థానమునకు వెడలి పోయెను.

6

బొంబాయినగరమున “ఔంపిల్ స్ట్రీటు” నందున్న రెండస్థుల మేడ విష్ణుమూర్తిగారిది. ఈయన మంచి యుదార స్వభావముగల సద్బాధ్వాన్ముడు. కొంచము దీర్ఘముగన, స్థూలముగనుండును. ఎక్కువ ధన మార్జించకపోయినను, పితృతాజితము సుమారు పదివేల రూప్యములుగలవు. చాకిరి వడ్డీవ్యాపారము జేయుచు సుఖముగ కాలము గడుపుచుండెను.

ఈయన భార్యపేరు మాణిక్యాంబ. నిజముగ యీమె సద్గుణగరిమ. మాణిక్యము వోలె పకాళించుచుండెననుట కతిశయోక్తిగాదు. చుట్టపక్కలను విక్కిలి గౌరవించి, తాను గౌరవమును పొందుచుండెను. వీరు కాపురమున్న మేడ విష్ణుమూర్తిగారి తల్లి కట్టించినదే. క్రింది హాలునందు యెడమ భాగముల నెగ్గెకు యచ్చిరి

మిగతభాగమంతయు విష్ణుమూర్తిగారి యధీనముననే యున్నది. మధ్యహాలునందు చక్కని పటములు పలురంగులతో లిఖింపబడి గోడపై కనుపడుచుండును. మరియు ననేక పటములు గూడ గోడకు వ్రేలాడబడి హాలున కెంతో యందము నొనగూర్చుచుండెను.

విష్ణుమూర్తిగారికి మాణిక్యంబల కిరువురు సంతానము గలదు. ఒక కుమార్తెయు, నొక కుమారుడునుగలరు. కుమార్తె పేరు సుశీల. ఈమె యిప్పటికి సుమారు పదియేండ్లనుండి యాగ్రామమున గావురము జేయుచుండెను. కుమారుని రామ్నాథ్ యని పిలుతురు. ఈతడు తలిదండ్రుల గారాబు బిడ్డడు. భయభక్తులుగల యువకుడు.

ఈతని కిప్పటికి సుమారు యిరువదియొక్క వత్సరము లుండును. మిక్కిలి రూపసి గాకపోయినను, సుకుమార సుందర గాత్రుడు. చామనిచాయ మేను, ఆతని దుస్తుల రీతియు, ముంగురుల తీరును గమనించిన నాతడు పాశ్చాత్య నాగరిక నామోదించువాడని గ్రహింపవచ్చును. చిన్ననాటి నుండియు పితృవాక్య పరిపాలన దప్పి యెరుంగడు.

బాంబాయి నగరమున స్కూలుఫైనలు పరీక్షయందు తీర్గుడై, విశ్వవిద్యాలయమున యింటర్మీడియేట్ ప్రథమ సంవత్సరము చదువుచుండెను. ఈసారికిని నారాయణరావునకును ప్రాణస్నేహము. ఒండొగుల నెప్పుడును విడచియుండెడినారు కాదు. వీరిద్దరిని జూచిన ప్రతివారును రామలక్ష్మణుల యని భ్రమించెడివారు.

పరుండ నవుడు, చదువుకొనునవుడు, పాఠశాల కేగు
నవుడు, వేయేల! సర్వకాల సర్వావస్థలయందును మనుజుని
నీడ వెంబడించురీతి కలసి మెలసి యుండిరి. రామ్నాథ్
నారాయణునకు తన స్వగృహముననే పై యంతెస్థునందొకగది
ఖాళీజేసి బసకు యిచ్చెను. కష్ట సుఖములను సమముగా పొచు
కొనుచు కాలమును బుచ్చుచుండెడివారు.

నారాయణరావు స్కూలుఫైనలు పూర్తిజేసి మందార
వతి జేరెను. రామ్నాథ్ విశ్వవిద్యాలయమున ప్రవేశించెను.
నారాయణు డెప్పుడు బొంబాయి వచ్చినను బస రామ్నాథ్
యింటనే.

7

ఒకనాటి సాయంతరమున యిందిర
యొంటిగ నుద్యానవనమున కేతెం
చెను. ఆ వనమున పల్లవితంబులు, కుసుమితంబులు, ఫలితంబులు
నగు పొన్నలు, పొగడలు, గోరింటలు, చేమంతులు, చూతం
బులు, జాజులు, విజాజులు, మల్లెలు, మొల్లలు, పోకలు
మొదలగు తరులతానికరంబుల సుమంబుల గోస విరిగుత్తుల
పూలచెండ్లు గుచ్చుచు, నొక యిసుక తిన్నెపై సుఖాసీనయై
ప్రస్తుత ప్రాపంచిక వ్యవహారముల దలపోయజొచ్చెను.

మలయుడు విజామరలు వీచుచుండెనో యని సెలయేటి
పయినుండి చల్లని పిల్ల తేమ్మెరలు వీచుచుండెను. ఆహా! యేమి!
ఈ నివిధవర్ణన. వికసిత పరిమళ బహుపుష్ప శోభిత దామము!
ఎంత మనోజ్ఞమయి యలరాగుచున్నది. ప్రకృతి సౌందర్యమే

సందర్భము. ఆదిశేషునికైనను వర్ణింప నతీతమై యుండును. ఎట్టి కృత్రిమ సౌందర్యమైనను సహజసౌందర్య మంద మనోహ్లాదకరమై నయనాంబుజంబులకు వెలయింపజాలునే?

ఆ.... మరచితిని.... నా ప్రాణ పియుడు వ్రాసిన జాబు.... అనుచు మొలలోనుండి కవరునువిప్పి లోని లేఖను మొదలెట్ట చివరవరకు ముమ్మారు చదివెను. ఆమెకు మనస్సు సందేహా కలవరము పుట్టినట్లుగా తోచినది. నారాయణుడు తన సుద్వాహము జేసికొనడసి భయముచే గాబోలు, సింగంపు బారినుండి దాటిన యాడులేడి రీతిగా గడగడ వడకుచుండెను.

అతలో ధైర్యము తెచ్చుకొని నారాయణుని దివ్య విగ్రహ మొకించుక మనస్సున దలపోసి, ఏమీ! నీ స్వరూప లావణ్య వైభవము. గీర్వాణాంబు కడతా పితామహులు సౌందర్యముండని కులనిజయంత వసంత నలకూబర మస్మదాదు లను వర్ణింతురు. వారిని నీ వెన్నడును తీసిపోవని నే దలంతును. అట్టివాని నీ పొందుకూడని నీ యాశ్లేషసౌఖ్యమందని నా జీవిత మేల కాల্পనా?

నారాయణా! అల్ప సౌందర్యవతినగు నేనెక్కడ? మందిభాగ్యవగు నాకు నీ దర్శన మెన్నటికైన గలుగునా? నీవు నా చిత్త సామ్రాజ్యంబు నేలు చక్రవర్తివి.

నీకే నా చిత్త సామ్రాజ్యంతిరస్థమగు నా ప్రేమ యను ఖజానాను మనఃపూర్వకముగా సమర్పించుకొంటిని. నీ విప్పట్ల నా కన్దన కగునడిన నీ పాదములపైబడి నన్నేలుకొనుమని ప్రార్థింతు. తిరస్కరింతువేమో! అన్నడే నీ పాదపద్మములకడ నారాయణ నామోచ్చారణతో నా ప్రాణంబుల నీకు సమర్పించుకొందును.

ఇందిర : ఆఁ ! ఎవరది ?

కేశవ : నేను కేశవరావును. రాగూడదా ?

ఇంది : మగువ లుద్యానవన విహారము నేయుతిరి మగవారు రావచ్చునా ? ఏమి నీ కావరము. నా యాజ్ఞ లేనిదే నీవిందు రాజనదు పొమ్మానలకు.

కేశవ : ఇందిరా ! నిన్ను పెండ్లాడు సర్వాధికారము నాకు నీ ఇంది యిచ్చెను. ఏమి ? నారాయణుడా ! యెవడు ? అంత రూపసి. నా కీ పపంచమున నెచ్చటను గాన్పింపనేలేదే ? ధన రూపపంతుడుగను నెన్ని పరిణయమాడ సంకోచించెదవేల ?

ఇంది : నా యభీష్ట మెట్లో యెట్లు జేయు నా తండ్రి నీ కెట్లు నాపై సర్వాధికార మొసంగెను. నే నమ్మజాల. నేను నిన్ను పరిణయమాడుట కలలోనివార్త యని యెరుంగుము. నా మనస్పీదినగకే నొకనియందు లగ్నమైయున్నది. వానిని దప్ప తడచ్యుని వివాహమాడఁని నే ప్రమాణము జేసియుంటిని. కావున ముగ్యాదగా వచ్చినదారి బొమ్ము.

కేశవ : వచ్చినదారి బోవటా ? నే బోవుటగూడ నీ నని నట్లు కలలోనివార్తయే ! క్రోధములో నీవు నాకిప్పుడు సరియగు సమాధాన మొసంగుము. వేరే ? నన్నుగాక మరొకని నెట్లు పరిణయమాడెదవో నూచెద. (అని క గలింపబోవును)

ఇందిర భీతచి త్తయై యాతడు తన్ను బలాత్కారము చేయునను భయముచే వెనుకకువచ్చి కెల్విన కేక వేసెను. కేశవరావు తటాలున క్రిందబడిన యా కవరును తీసికొని గోడ దూకి పరువెత్తెను.

ఇందిర కేకలు వినిన యాపె చెలికత్తెలు యచ్చోటుకు పరువిడి యామెను విశ్రమింపజేసి, యింటికి గొంపోయిరి.

రాఘవేంద్రుడు దాదాజీగారి

చెల్లెలిభర్త. రాఘవేంద్రుడు

గూడ దాదాజీ నివసించు గ్రామమునందే కాపురముండెను. ఈతడొక సామాన్య కుటుంబీకుడు. సాలునకు సుమారు నాలుగువేల రూప్యము లాదాయమువచ్చు భూవసతియు, సుమారు రెండువేలు ఖరీదుచేయు గృహమును గలవు.

ఈతనికి కేశవరావను కుమారుడొకడుండెను. కేశవుని పంచవర్షప్రాయముననే రాఘవేంద్రుడు కాలమృత్యువాతబడెను.

అది మొదలు కేశవుడు గారాబు బిడ్డడై, తల్లి జెప్పిన మాట పెడచెవిని పెట్టి, సరిగా పాఠశాలకై నను బోయెడివాడు గాదు. కాని దాదాజీగారి భయముచే మెట్లగా నాలుగవ పాఠమునరకు చదువగలిగెను. తరువాతి దుర్జన సాంగత్య ఫలితముగా విద్య పూర్తిజేసి, చుట్టపక్కలను లెక్కగొనక, అన్ని యవినీతులకులొనై తన యావదాస్తిని ధ్వంసముచేయసాగెను.

అంత కేశవునితల్లి యన్నయగు దాదాజీని బ్రతిమలాడి వ్యవహారములు కొంచము జక్కు పెట్టనలయుననిగోరుటచే నిపుడు కేశవునిగురించిన బాధ్యత దాదాజీకగలదు. కేశవుడిప్పు డిరువది యేడు వత్సరముల ప్రాయుడు. సాధాణముగు శరీరచ్ఛాయయు, తగుపాటి లావును, పొడుగును గలిగినవ్యక్తి. రూపసంపత్తియందంత రూపసి గాకపోయినను, కురూపిమాత్రము గాదు. గుణవిశేషముల సాగ్రాము ముర్ఖులగుటకు ఖరీయన జెల్లును.

పడునెనిమిది వత్సరములు వచ్చినదాది యీతడు లోలుడై, ధనము చేజిక్కుకుంటచే దారిగొట్టుటలు మొదలగు దుర్వ్యసనములకు లోనై తన కులమువారిచే నెల్ల నిందితుడయ్యెను. అందుచేతనే మన యిందిర యీతని సంతగా తూలనాడినది.

కేశవుడు స్వగృహమున తాను పరుండు గదియందు విశ్రమించి యిందిరనుండి దొంగిలించిన కవరును విప్పి యీ రీతిగా చదువదొడగెను.

“యిందిరా !

నీ ప్రీయమగు జాబు నిన్నటి దినమున నాకు కరిసరి. నీకు నా గుంఠ యవ్యాజానురాగమున్నట్లు నే నెరుంగును. నాకు నీయందు గాఢ మగు ప్రేమ గలదని నమ్ముము. మన యిద్దరకును వివాహము పొందగు టెట్టులని యూహించితిని? వెర్రిదానా! నీ తండ్రి యయిశ్వర్యమునకు కుతూహలంబుతో నాడు. నేనా దరిద్రనారా యుడను

అట్లయెడ నీ తండ్రి యుద్ధవిద్ధులగు నిన్ను నాకియ్య నెట్లొప్పుకొనును. ఇంట మేనల్లుడు గలవే! వానికియ్యక నాకిచ్చి పెండ్లిచేయునా? అట్లొకవేళ జరిగెనా నీవును నేనునుగూడ నదృష్టవంతులమే. “అవును కాకు అనెడి నాశ్చర్య క్తి నీవెరుగవే! ఇంట మేనల్లుడుండ వారును నాడైన దరిద్రున కిచ్చి వివాహము శీఘ్రమే నీ తండ్రి యపకీర్తి పాలా నేనూ! నేను తిరస్కరించితినిని భావింపక భవిష్యత్కృష్ట సుఖము నాలోనించుకొని వీలునుబట్టి మెలగుము.

ఇట్లు నీ ప్రీయమగు,

నారాయణరావు.

దీని నామూలాగ్రముగా జదివి నారాయణరావా? వా... ..ని... ..ని యిందిర వరించుటా? స్వయంవరిమా!

తల్లిదండ్రుల యిష్టములు నేల గూలెనన్నమాట. నా చిన్న నాటినుండియు నా మేనమామ, మేనత్తలు నా కిందిర నిచ్చి వివాహముజేతుమని శెప్పచుండ యిప్పుడీమె యిష్టముగాబోలు.

సరే. ఆ నారాయణు డెవడో, యెట్లు వివాహమాచునో జూచెద. ఏమి, నేనంత రూపసినిగాదా? నాకు లోటేమిటి? ధనధాన్య సంపన్నుడ గానా? మరే కారణము. కానిమ్ము. నా బొందెనో ప్రాణములుండుదనుక నారాయణుడు గాడు యా నిటలాక్షుడు వచ్చినను యిందిరను పెండ్లాడజాలడు.

కేశవుడన్న నంత చులకనగా? సామదానభేద దండో పాయంబుల ప్రయత్నించెద. లొంగదూ? అపుడు నాచేత గలదుగదా.... . . . . .తిగు ప్రతిక్రియ. మా తల్లిచే జెప్పించి ప్రయత్నించెదనని సర్వంబు జరిగినది యామెకు శెలియజేసెను.

ఆమెయు మేనరికము దాటిపోవుననెడి భయముచే దాదాజీకి పలుమాడ్లు విన్నవించెను. ఆతడును నందుల కియ్య కొనెను. కేశవరావుయొక్క ముష్టచర్తన, దుస్సాగత్యము, దుర్నీతి విషయము లణుమాత్రమయినను దాదాజీకి తెలియవు.

9

“హా! మనోహరా! రూపరాజిత
మన్మథాకారా! నారాయణా!

నేను నిరంతరము భవత్పాదారవింద ధ్యానమును జేయుదు, నా పూర్వపుణ్యఫల మెట్లున్నదోయని విచారించి చాటున యశ్రువులు రాల్చుని దొక్క నిమిషమేని లేదు. నన్ను నా తండ్రి తన మేనల్లుడగు కేశవునకిచ్చి పాణిగహణము జేయునట.

కట్టా! ధాత చేత లెంతచోద్యములు. 'తానొకటి తలచిన దైవ మొకటి తలచె' నన్నట్లు నేనేమి అయోగ్యుని, కులహీనుని, విద్యాహీనుని కోరియుంటినా? మేనరికమట. వరు డెంతటి కురూపి యయినను, కుల, ధన, మానహీనుడైనను తప్పక చేయవలెనట.

ఇట్టి కులాచారముల మాన్పగలవారు లేరా? అయ్యో! పూర్వము మాత్రము స్వయంవరములు లేవా? స్వయంవర మన్నంతమాత్రాన కులహీనుని, గుణహీనుని వరింప నేయింతి యిచ్చగొనును. రాణీసంయుక్త తాను స్వయముగా గాదె పృథ్వీరాజును వరించె? దమయంతి, సావిత్రి, యామినీ పూర్ణ తిలక, వాసవదత్త, రాణి దుర్గానతిదేవి మొదలుగాగల పీఠమాతలు తమ యిష్టానుసారము వరించి భర్తృపాదారవింద చింతనాయ త్తచి త్తలై గాదె సుఖించి తరించిరని మన పురాణేతి హాసములు చాటుచున్నవి.

అట్టిచో నేనేమి తస్స జేసితిసి. దైవఘటన మెట్లున్నదో? దైవమా! నన్ను గా పతి జేర్చు భారము నీపయి మోపితిని. నీటముంతువో పాలములతువో యనుచు నయ్యిందిరాచేవి వాపోవుచుండెను.

*

*

*

*

సాయంసమయ మగుచుండెను. పవలంకయు నడివీధులందునుమాడి మిగుల శ్రమనుజెంది రిక్తసిక్తమగు శరీరమును స్నానమాడి నిశాకాంతిగూడి సుఖపవచ్చునని గాభోలు భాను డపరాబ్ధిలో గ్రుంకిచుండెను. వేలు తరుణుడు సమయ కదుపులను దోలుకొని పలిమలకు జేరుచుండిరి.

శకుంతల సంతాపములు తమతమ కులాయముల జేరి
పనలెల్ల పడిన కష్టమునకు శ్రమించుచున్నవి. దివాలకు
డస్తమియగుటంజేసి సుధాకరమును చీకటియు గలసి
సీగుణుని దిక్కుకందు నీలము కెంపును నతికిన రీతిగ నొప్పి
యందు.

కల్పధ్రుమము మొగ్గులుదొడగినవా యనునట్లు నాకన
మండు తారకాగణం బతిశయిల్లి పాంథులకు కొలదిగా
మార్గములు జూపుచుండెను. జగత్తునం దంతట కారుమబ్బులు
గ్రమ్మినవా యనునట్లు యధికార మెల్లెడల వ్యాపించెను.
కమలాపుడు లేమెక చేయిండుకవియో లేక యిందిరాదేవి.
వియోగావస్థం జూడలేకనో మరేమో కమలంబులు
ముకుళించెను.

అట్టితరి దాదాజీ భోజనమునకై లేవనుండెను. దాదాజీ
కిందిర యేకపుత్రి యగుటచే నామెయందలి వాత్సల్యమున
తన ప్రక్కను గూర్చుండజేసి భుజించుట వాడుక. అనాచు
ఇందిర కాన్పించమి మామె గదియందుగ వేదకెను. అచ్చట మామె
వేడినిట్టూర్పులు బుచ్చుచు నొక చాపపై బరుండియుండెను.

“అమ్మా! భోజనమునకు చేళయయింది లెమ్మా”
అని దాదాజీ యామెను కేపెను. వెంటనే మురిగి నొక తల్పడితో
గూడ భుజించెను భోజనమైనతర్వాత దాదాజీ తన పడకగది
యందొక కుర్చీపై నాసీనుడై “యిందిర నవయావనవతి
యగుటచే విరహావస్థం బొందుచున్నది. కావున సత్వరమ
వివాహములకు తగు ప్రయత్నముల జేయవలయును.

ప్రేయసీ! చిన్ననాటనుండియు కేశవరావు నాయధీనములో నున్నాను. నేనిదివరలో నా ముద్దుల చెలియలికి వాగ్దానము జేసియుంటిని. కేశవుడు మన ముద్దులపట్టికి తగిన వరుండని తోచుచున్నది. నీ యభిప్రాయమేమని దాదాజీ తన భార్య నడిగెను.

భార్య : మేనరిక ముండగా మగొక దానికై ప్రయత్నించుట చితముగాదు. కాని కేశవుని నడవడి జూడ....

దాదాజీ : ఏమిది? అతని నడవడికేమి? చదువా! పోనిమ్ము. చదివి సంపాదించువారెవరు? ఏదో అన్నోదకము లకు లోటులేకుండచున్న కుటుంబము. మరి కోడలుబట్టినవారెవరు లేరు. అదిగాక మనకు దగ్గరవాడగుటచే మన మెట్లు జెప్పిన నట్లు వినును. ఆ దయామయుని కగుణించవలెగాని మన ప్రయత్నములో నేమున్నది.

సుశీల : నాధా? మీరు దూర మాలోచించుటలేదు. ధనమా ప్రస్తుత మాతడున్న స్థితినిబట్టి యెంతకాలము వచ్చునో మీరే జెప్పుడు? అర్థము లనిత్యములని మీరెరుగరా? ప్రస్తుత మాతని దుర్జనసాంగత్యము మీరు విననిదా? ధనమున కేమి లెండు. మనకున్నదిచాలదా? ఆశాపిల్లను యిచ్చుతరి కొంచెము గుణశీలములు విచారించి తదుపరి మిగత విషయము లాలోచించవలెను.

దాదాజీ : పెండ్లి జేసినపిమ్మట బుద్ధి కుదుటబడగలదని నా నమ్మకము. అయిన మన యిదిర యధీష్ట మెట్లున్నదో నీవు తెలిసికొనుమనిజెప్పి రాత్రి ప్రొద్దుబోవుటచే శయనించెను.

ఒకనాటి ప్రాతఃకాలమున ఇందిర

తన ప్రేయవయస్యయగు మాలతిఁ

గూడి ప్రమదోధ్యానమున విహరించుచు వల్లి, జాజి, పిరజాజి మొదలగు లతానిరంజనములు గోయుచు, పరిగుత్తుల నొండొరుల వ్రేయుచు, యెయ్యార ముట్టిపడునట్లు మంద గమనముచే వనమయూరముల ధిక్కించుచు, బూలరెమ్మలం వంచుచు, సరిసరి టెలుంగులచే మత్తకోకిలల మదంబు లడగించుచు, బువ్వచీవియల నంచుచు, సుమంబుల గోయుచు, గోసిన కసుమంబుల తను యెదిరియందడి మెలమెల్లగా నొక సహకార వృక్షంబునెడ గట్టబడిన తిన్నెపై విశమించి పయ్యెదలోని సుమంబుల నొక మాలగా గ్రుచ్చుచుండిరి.

మాలతి : సఖ ! అల్లదె, యా సెలయేటి రాయంచల సమాజము నొకపరి పరీక్షింపుము.

ఇందిర : ఔను తెలిసినది. ఆ యాడు రాయంచ వియో గముచే గాబోలు నొంటిగా నందందు దిరుగాడుచున్నది.

మాల : బాగుగా గ్రహించితివే. ఏమే యిందిరా ! త్రికరణశుద్ధిగా నీవు నారాయణరావును దక్క నన్యని వివాహ మాడవా ? మీతండ్రికి మేసరికముపయి నెక్కుడుగ మక్కువ గలదని వింటిని.

ఇం : నా మనోభీష్ట మిదినగ కే నీకు తెలియజేసితిని. సఖ మాలతీ ! ఆ వృత్తరదెసగా బోవు బాటసారి యెవరు చెపుమా ?

మాల : అతడొక జడదారివలె నున్నాడు. త్రికాల వేదిగా గన్పట్టుచున్నాడు.

ఇం : తీసికొని వచ్చెదననియా యేమి !

మాల : నీ యిచ్చచొప్పున.... ..

ఇం : మాలతీ ! సాధు సందర్శనము సర్వపాప హరణముగదా సర్వరమ తీసుకొనిరమ్ము.

మాలతీ - యా సిద్ధుని కేక వేయగా వెంటనే యాతడు మారుమాటాడక యిందీర గూర్చుండు స్థలము చేరువకు వచ్చెను. ఇందీర సవినయముగా సాధునకు నమస్కరించెను

సాధు : దీర్ఘాయుష్యమస్తు, మనోవాంఛాఫలసిద్ధిస్తు, శ్రీఘమే వివాహ ప్రార్థన.

ఇం : మహాత్మా ! మిమ్ముజాక మీ కెవరో తపోధనులని తోచుచున్నది. మీవంటి వారికి సర్వంబు కరణిలా మలక మయి యుండు. నా కావలసిన యర్థంబు సర్వంబు తెలియజేయు ప్రార్థన. అయ్యది.... ..

సాధు : ఆ, ఆ, ఆ; గహించితిని. నీ నమగబోవున దెరుంగుదు. నీవు నారాయణరావను పానిని మనో వాక్తాయ ముల వరించెడియంటివి. నీ తిండి మేనదిగి యుండటచే. కేశవ రావునకిచ్చి వివాహముజేయ నాశ్చక్కుడియై యున్నాడు. నారాయణరావును వివాహమాడగోరిన నీవు ఎరుచిక్కుల పొల్లావలసి యుండును.

ఇం : సామ్రాజీ ! ఆ కష్టము లెట్టివో వినవచ్చునా !

సాధు : అబలా ! కేశవరావు నీపయి మరులుకొని యున్నాడు. నీ వతని కోరికను నిరాకరించితివి అందుచేయ

నాతడు కోపించి, నిన్నెట్టులయిన పరిణయమాడి తీరవలెనని మిక్కిలి పట్టునల వహించినాడు. గావున సతినైనన నీకును, నీ తల్లిదండ్రులకునుగూడ పెక్కు యిక్కట్లు వాటిల్లు. అందుచే నా యుద్దేశ్యము; నీవు కేశవుని వివాహమాడిన నంతయు సన్యమగా జరుగునని జెప్పి సాధువు తన దారిని బోయెను.

ఇం : సఖ ! దైవయోగ మలాభ్యుముగదా ! కాకున్నది గాక మానునా ! ప్రోద్బుక్కుచున్నది. నేగమి యింటికి పోవలయునని మాలతీతోగూడి యింటికి పోయెను.

11

విధ్యసాత్పురా పర్వం ప్రదేశమున తపతీ, నర్మదా, సదులుపుట్టి యవి పడమరగా ప్రవహించి బొంబాయి రాజదాసవద్ద వశేబియా మహాసముద్రమున గలియుచున్నది. 'వర్షములు గురియు ప్రదేశ మగుటలజేసియు. వృష్టిప్రదేశం బగుటచేతను నచట కారడవులు మిక్కుటముగా గలవు.

ఆ పర్వం ప్రదేశము నానావిధ ఫలవృక్ష సంయుతమై దట్టముగా నల్లుకొనియుండును. అయ్యది ముండ్లపొదలచేతను, నల్లిబిల్లిగ నల్లుకొనిన తీవలచేతను నడున నశక్యమై నిర్జనమై యుండుటచే గండక పుండరీక మాతంగ తురంగ మహిష చరాహ గవయ గంధసింధుర సింహ శలభాది క్రూరమృగ కన్యంబై కేళ్లు జింకలు మొదలగు సాధుమృగ సంతతిచేతను

నానావిధములగు శికుంత సంతానంబులచేతను నా నివస మొప్పియుండెను.

పగటివేళయందైనను సూర్యరశ్మి క్రింద సోకక, కారు చీకటిగా నుండును. దానియందు కొన్ని రహస్యమార్గములు మాత్రము చోరు లేర్పరచుకొనిరి. అవి వారికితప్ప తదితరుల కేమాత్రమును తెలియవు. ఆ కాననమునందు చోరభయ మెక్కు డగుటచే బాటసారులు గుంపులుగుంపులుగా పోవుచుందురు.

కాని వారిని చోరులు ముట్టగించి, కొల్లగొట్టి, తమ కారాగారముల పాల్జేసి తుద కెప్పుడో చండికా సదనంబున బలి యిచ్చుచుందురని మన కీవరకే తెలియును.

వింధ్యపర్వతముల దక్షిణవైపున చోరులు తమ నివాస మేర్పరచుకొనిరి వారచ్చట పెద్ద పాతాళగృహము నొకదానిని నిర్మించిరి. అయ్యది సమస్త కీటకములకును, విష వాయువుల కును నాటకట్టయి, కంటక శిలావృక్షమైయుండెను. బంధింపఁజ్డ పాంథులు దీనియందే దాచబడుదురు. దీనినుండి యడవిగొని రిచ్చటచ్చటికి భూమిలోనుండి దారులు గలవు. అయ్యవి చోరులకుష్మాచిమే తెలియునుగాని యితరులకు తెలియవు.

ఈ దొంగలకలదగకు నాయకుడొకడు గలడు. ఆ నాయకుడు జెప్పినట్లు మిగతవార నరును జేయనలసిన విధి యయియున్నది. ఈ చోరులు కొన్నికొన్ని సమాజములుగా నేర్పడి యరణ్యమునం దంతటను కావలి గాయుచుందురు. అవసరమగుచో వారికిగల సంజ్ఞావిశేషములతో మరొకజట్టును కేకవేయుదురు.

ఆ దొంగలలో నలుపు కొక చోట గూర్చుండి యుండి
యేమేమో రహస్యముగా సంభాషించుకొనుచుండిరి. సంభాషణ
పూర్తియైనతరువాత నాయకుడు మిగతవారితో “మిత్ర
జాగతగ మసలవలయును మనగుట్టు యేమాత్రము తెలిసినను
ప్రమాదము వాటిల్లగలదు. భైరవా! జాగత ” యనిజెప్పెను.

* * * *

సాయంత్రము నుగుచు డెను ఆకాశమున నేనుగుచు
సూర్యుడు మావంటి డస్తాద్దీవే నలలవైచి వెతగుడిచిక్కిన
రక్తమోయనట్లు సాంధ్యరాగ మొప్పెను. నల్లని గాఢుక
నేలపై పారవారిరా యనునట్లు కాంతారబంతియు జీకటిమయ
మయ్యె. చీకటు లలముకొను కొలది చోరుల ఖతాహంబు
మొడయ్యె.

రాత్రి సుమారు పదిగంటలు కావచ్చింది. మధ్య
పాసంబుజేసి క్రొత్తగా నానలుదీరిన కౌక్షేయ బులు కేలం
గైకొని, నియమింపబడ్డ చోరులు నల్లని దుస్తుల ధరించి,
మరొకజేరి విద్యుద్దీపమును పట్టుకొనియుండిరి. ములయందు
ప్రతివానికి నొక కైజారు గలదు. వారి గూఢాకాగములుజూడ
నెట్టి రాతిగుండెనానికైనను భయముత్పాదించును.

ఇట్లా నల్వరును మధ్య పాస మదోన్మత్తమున
వశ్యుత్సాహముతో బోయిపోయి రాత్రి పండెండుగంట
లగుసరి కొక సౌధరాజముం బ్రవేశించిరి.

ఈ దొంగలయం దొక డామేడయందు చిరపరిచితు
డగుటచే పరులు ప్రవేశించ దుర్భేద్యముగు సౌధము నవలీల
ప్రవేశించిరి. ఆముఠిలోనివారందఱును గాఢనిద్రం దేలి

యుండిరి. అప్పుడు గొంగలలో నొకడు మిగతవారిలో నేదియో గుసగుసలాడి తాను మూడవయంతెస్తున కెక్కడాకి యంగు నిదించుచున్న యజమానుని జూచెను. మొలనున్న కైజాగును దీసి గొట్టములోనుండి యేదియో విషవామువును ప్రయోగించెను. కొలది నిమిషములలో యశకు స్త్రోతదప్పి పడియుండెను.

అంత నిర్విఘ్నముగా, నిర్భయముగా ననదగ్గరగల పనిముట్లచే ధనాగారములు తెరచి అందలి ధనమును శిశ్కరచి, ధనాగారమున కెడచువైపుననున్న ద్వారమును తెరచి యందు మెల్లగా ప్రవేశించెను.

పరిమళ మిళిత వామువులు నలునంకల కమ్మ తాదెలు వెనజల్లుచుండి, వినిర్మల సుధాఘృత సదృశమగు వాన్పువై యొక్కక్క కొరిగి, నిజహస్తముపై శిరమునుంచి, ద్వితీయ హస్తము నెదపై నుంచుకొని, పసిడి గామ్య నపహసించుచు, శిరీషకుసుమ కోమల తన్వంగి యొద్దు గాఢసుషుప్తియందుండెను. ఇదియే నాప్రేమ పురికి నాప్రాణాధారమని చోరుజామెను దాముజేరి నాసికారంధపుటముల నేదియో నీసా నుంచెను.

చంద్రునిహసించు నెమ్మాముగల యితి రూపురేఖా విలాసములు మగుక్షణమున కళావిహీనమయ్యెను. చోరు జామెను తన భుజములపై ప్రేలవేసుకొని మెల్లగా మేడమెట్లన్నియు దిగి మిగత చోరులంగలసి తెల్లవారుజామున మూడు గంట లగుసరికి తమ నివాసము జేరిరి.

ఈ అదృష్టవిహీన యెవ్వతెయో చదువరు లీవరకే యూహించి యుందురు. ఈపే మన యిందితాదేవియే. ఎట్టి

సుకుమార పేశల శరీరము నేడెట్టి కడగండ్ల పాల్గొనున్నదో ?
హాస లీలా విదాదులందుగూడ నారాయణ నామోచ్చరణచే
ప్రొద్దు బుచ్చు నీమె కెట్టి దుగవస్థ ప్రాప్తించె.

తెలతెలవారజొచ్చెను. కాసన మంతయు సింహ
శార్దూలాది క్రూరమృగ గర్జనలచే మామ్రమోగుచు డెను.
మత్తను భేదంబులు ఘోరకరించుచు యర్యాంబు సంతను కలయ
ద్రొక్కుచుండెను.

మర్కటములు వృక్షోపరిభాగ బుల శాఖోపశాఖలపై
కుప్పిగంతులిడుచు నాకలములను కడుపార మెక్కుచుండెను.
శుశుప్తి కలరవములు భూనభోంశగాళములు విందుచుండెను.
పక్షీమూకలు తమ ముద్దుపిల్లల గూండ్ల విడచి యిందందు బోవు
చుండెను.

అట్టివరి మన యిదిగ వున్నుగనుచు ప్రక్కపై యిట్టట్టు
దొడ్లి గొలది నేపటికి సత్ప్రతికినదీ కన్నుల దెరచెను. చూచు
సరికి ఆమె పరస్థలమున నెచ్చోటనో యున్నట్లు గ్రహించెను.
తానెచ్చటి కెట్లు వచ్చెనో, యెవరు తన్నిటను దోడ్కొని
వచ్చెనో, మేమియు తోచక మనస్సాందోళనకడజొచ్చెను.

అబల యేమి చేయగలదు. తల్లిదండ్రులనుగాని మొట్టిక
పరస్థలమున నెన్నడైన నున్నదా ? లేకులేకు లేకపోక జూచు
సగం మా గది యంతయు గబ్బిలములు, మూషికములు
మొదలగు క్షుద్రజంతువుల కాలవాలమై సాలి గుడ్లతోను,
బూజుతోను దట్టముగా నావరించి యుండెను. శిల్యములతో
నెత్తును కాల్యలగట్టిన చాకలతో దుర్గంధపూరితమై యుండెను.

ఎచ్చటనుండియో కొంచము గాలి వెల్లుగులు వచ్చు చుండెను. ఇంకి క్రూరమున్నదిగాని తెరచుట చెట్ల యామె కేమియు బోధపడలేదు. అది వాతాశ్మహము.

ఆ హేతువుచే యిదిగ భయము పడేహాయము "హా తండ్రీ! నన్నెవరో క్రూరులగుచోరులు తస్కరించి నట్టడవియందుంచిరి. కటకటా! ఎట్టి యాపహ్వానమున నునిగితివి. ఎవడో పాపాణ హృదయును. కటిక కర్కసును—అబల యని భావింపక—పరస్త్రియం యెద దలంపక—గోజాలి నహంపక—లోకనిందకైన భీతిల్లక—నన్నియుల కేల తెప్పించియుండును?

అయ్యో! కామాంధులైన కుమతులు! కన్యాశ్వాభంగ మొనర్ప యెట్టిపనికైనను నాహసించును. 'కామాతురాణాం స భయం న లజ్జ' యనిగదా నార్యోక్తి. తండ్రీ! చిన్ననాటి నుండియు పుత్రులులేని కొరతచే నన్నే పుత్రునిగా పుత్రికగా దలంచుచు నల్లారుముద్దుగ బెంచి పెద్దజేసి యిప్పుడీ కర్కశ హృదయుల కప్పగించితివా?

కోకిలా! నీవైననుపోయి పిన్నవయసునుండియు మిగుల గారాబమున బెంచి పెద్దజేసిన మాతాపితలకు నాయీ దురవస్థం దెల్పి బ్రతికియున్న మరల నెప్పటికైనను గన్పింతునన్నదని జెప్పి యూరడిలచేయవా?

ఓ క్రూరమృగములారా! మీ కైనను నాపై కినుక లేదా? హృదయమా! నాకెట్టి యిమమలపాటు దెచ్చితివి. నన్నీ యాపదనుండి దప్పింప నీవుదక్క నన్యులులేరు. దయామయా! నన్ను రక్షించుభారము నీపై మోపితి ననుచు నయ్యిందరాదేని వాపోవుచుండెను.

అవుడొక వృద్ధవనిత యేతెంచి “అమ్మా! నీప్రియుడు వచ్చి నిన్ను గారవించువరకు నీవామంచముపై గూర్చుండు” మని చెప్పగా యిందిర పట్టరాని కోపముగలిగి “నాప్రియుడెవ”డని యడిగెను. “నిన్ను పట్టి తేప్పించిన కేశవరా”వని యామె ప్రత్యుత్తరమిచ్చెను.

“ఓ వృద్ధవనితా! నీనిష్ఠుడన్న యిట్టివిగాని మరల ప్రేమకు”మని కోప దృష్టితో చూచెను. అది చూడఁబడకు నచ్చి యా వృద్ధవనితంగాంచి “కేశవీ! జాగతలో నామామెయొద్ద జేరి యాదరించుండవలసివడని ప్రభువువారు నెఱవించి”రని జెప్పి వెడలిపోయెను.

12

తెల్లవారి శేచుపరి కిల్లంతయు గల్లంతుగా ముండెను. దాదాజీగారి ఇందిర ఇంట లేదు. ఎవరో మోసాలు ధరించును, పిల్లను గూడ మెత్తుకుపోయిరట యని పల్లెనందరికంట జెప్పుకొనవారంభించిరి.

దాదాజీగారికి నూ పూరినం దెక్కుమ పలుకుబడిగలదు. అందుచేత మనకు ప్రాప్తించిన కష్టమునకా గ్రామప్రజలొకంబు తడిబెట్టనివా రొక్కరును లేరు.

ధనాగారము తేరునబడి యందలి సర్వము హరింప బడిను. ధనధాన్యాదులకంటెను, తన సర్వస్వముకంటెను, తన ప్రాణముకంటెను నమూనామగు బాలామణిని పోగొట్టుకొని నందులకు దాదాజీ పెక్కువిధముల దురపిల్లుచుండెను.

“హా ముద్దులబిడ్డా! అల్లారుముద్దుగా పెంచి పెద్దజేసితి నే. నాకు కొడుకులు లేని కొరత లేకుండా నిన్నే నాయగా యని పిలచి సంతసించేడివాడనే.

అట్టి నీ వెచ్చటచుంటిని. నిన్నేదుర్మార్గు డెత్తుకపోయెను. తల్లీ! యెట్టి కష్టముల పొందుచుంటివో. నిన్నా క్యూరు డెత్తుకపోవునపుడు మాకొరకై వెంటగా పరితపించితివోగదా!

హాతల్లీ ఇందిరా! నా ప్రేమపు వెన్నిధానమా! నీవారని యిష్టంబున నడువనిచో నెన్ని కష్టములకు గురియగునువో? హంసతూలికా తల్పంబున బగుండి ‘అమ్మా! నా శరీర మెంత కందినదే’ యను నీవు నేడెట్లు కటిక చేల్పవై బరుండగలవు? వలసినపుడఖిల ప్రతిపక్ష దుర్భేద్యమగు సలహాల నొసంగెడి దానవే. అమ్మా! నేను నాకట్టి సలహాల నొసంగువారెవరు?

హా! రాకా శశాంకుని వతిశయించెడి నీ మోము జూడకున్న నేబ్రతుకబాల. నా నియోగంబూక నిముషమేనియు భరింప నోపవుకదా యిందిరా! నిన్నుగూర్చి మీ తల్లి యెంతగా విలపించుచున్నదో?” యని దాదాజీ విలపింపసాగెను.

సుశీల: హా నా జీవనమా! నిన్నేవిశాశాధము డెత్తుక పోయెనో? నిన్ను రక్షించువా గొక్కరును లేకపోయిరిగా? నిన్ను వాడెట్టి యిక్కట్లల బెట్టుచుండెనో?

అమ్మా, యిందిరా! నీవు పెద్దవై మమ్ముల నెప్పుడో నానందాబ్ధినోలలాడింతువని గంపెదాసనో నుంటిమి. అట్టి నీవు ఆ క్యూరుడు పెట్టు బాధల కోర్వలేక స్త్రాణముల బాసెతివా? నా ప్రేమ సిధానమా! నన్నక ‘అమ్మా’ యని పిలచువారెవరు?

హృదయమా ! నీ వింకను కొట్టుకొనుచుంటివేల ! ఏల బ్రద్దలుగావు. పంచ ప్రాణములారా ! నా జీవధనము లేనిచెడ మీరేల ! నన్ను వదలి పొండు. ఓ పంచభూతములారా ! నన్ను మీతో గలుపుకొనుడు. ఇందిరా ! నాతో నొక్క మాటాడరావా ? నొక్క ముద్దీయ్యవా ? అయ్యో తల్లీ ! భరింపజాల భరింపజాల' యని మూర్ఛబడియెను.

దాదాజీ యామెను మూర్ఛదేర్చి "యింతి ! ' అపద లందు ధైర్యగుణ'మ్మను నారోహిణికి నీవు విచలేదా ! గనుక గతించినదానికై వగచిన ప్రయోజనము లేదు. ముందు కార్యాలోచన జేయవలయును. గోవింద ! నీవు స్వారము పోయి పోలీసు సబుయినస్పెక్టరువకు యీ సంగతి నంతయు తెలియజేయమనెను.

గోవిందుడు వెంటనే చురుకైన తురంగమునెక్కి వాయుచేరి సునోవేగంబుల బొంబాయి పట్టణము జేరి పోలీసు శాఖోద్యోగికి యాచార్యత్వాంతిము జెప్పెను. అంతట పోలీసు సబుయినస్పెక్టరు కొంత పరిచారముతో దాదాజీగారి యింటకి వచ్చెను.

యిల్లువారతను గూతము సోదానేయగా ఇందిర పడకటింటి యందు బల్లపై నొక సీసా గన్నడిగది. దానిని జేబునం దిడుకొని తాను జూచిన యావత్తును, దాదాజీగారు జెప్పిన విషయములును సవినస్పెక్టరు వ్రాసుకొని వెంటనే దాదాజీగారికి తగు ధైర్యము జెప్పి "మీ పిల్లను మీకు తేమముగా నప్పగింతుము. కలతపడకు"డని జెప్పి వెడలిపోయెను.

తెల్లవారెను. తూర్పుదిశనుండి
సూర్య కిరణములు తీక్షణముగా

ప్రసరింపసాగెను. జన సంచారము వృద్ధిజెందుచుండెను. పని
పాట్లులేని సోమరసోదరు లెవరో నిద్రనుండి లేవకపోయినను
పనితొందరగలవారు తమతమ కార్యస్థానములకు పోవుచుండిరి.
మన పోలీసు సబుయిన స్పెక్టరుగూడ పనితొందరచే వేగముగా
ద్వీచక్రశకటముపై బోవుచుండెను.

పోలీసు సబుయిన స్పెక్టరుగారు హరిహరరావుగారు యీ
సంగతిని కార్యాలయమునందు సూపరింటెండెంటుగారితోను,
యచిరకాలమునుండి పేరు ప్రఖ్యాతుల బడసినట్టియు, గొప్ప
గొప్ప ఖాసీలయందు పోషోధించి హత్యానేరముల నవలీలబట్టి
దొరతనమువారిచే నమూల్యములగు బహూకృతు లందిన
చీఫ్ సి. ఐ. డి. యగు మాధవరావుగారితోను తెలియజేసెను.

ఈ మాధవరావుగారు సుమారిప్పటికి యరువదేండ్ల
నుండి దొంగలను బట్టి దొరతనమువారి కప్పగించి ప్రదలకనేక
యుపకారములు జేయుటచే నందరు నీతని మిక్కిలి గౌరవముగా
చూచుచుండురు.

సూపరింటెండెంటుగారితో తాను యీ కేసునుగూర్చిన
వ్యవహారములు తెలిసికొనుటకై దాదాజీగారి యింటికి కొకసారి
వెళ్లవలయునని జెప్పి పయనమయ్యెను. పి. లు సే మాధవరావు
మనోవాయువేగంబైన తురంగంబు నెక్కి బాణములై నివ్వన

బోయి దాదాజీగారి సౌధముకడ హయంబుడిగ్గి “దాదాజీగారున్నారా!” యని ప్రశ్నించెను. వెంటనే దాదాజీ బయటకు వచ్చి మాధవరావును సత్కరించి లోనికి గొంపోయెను. మాధవరావు దాదాజీ లీక్రిందివిధమున సంభాషించిరి :

మాధవ : దాదాజీ ! మీ కెవ్వరిపైన నైన యనుకూనమున్నదా ? మీకీవ్వూర నెవ్వరైన విరోధులు గలరా ?

దాదా : అయ్యా ! నాకీవ్వూర విరోధులు లేరు. నా కెవ్వరిపైన ననుకూనము లేదు. ఆమెను....

మాధవ : ఏమది ? భయపడక, మీకు తెలిసిన సర్వము విశదీకరింపుము !

దాదా : నోటలో మాలతీ నమేలయ్యె యున్న మా యిందిర విహరించుచుండ నొక జడదారి వారి దృష్టి నాకర్పించెను. అంత మాలతీ వానిని పిలువగా వాడరుదెంచి.... నీవొకని వరించియుంటివి. నీకొక నిన్ను మేనరికముచేయు సమకట్టె. నీవగమల కిష్టపడక మరొకనిని వివాహమాడ ప్రయత్నించుచుంటివి. అందువలన నీకును, నీ తెలిదండ్రిమలకును గూడ ముప్పు వాటిల్లు. నీ మనోహరుని వివాహమాడజాలనని జెప్పెనట.

మా : ఇట్లు జరిగినదని మీ కెవరుజెప్పిరి ? ఇది జరిగి యెంతకాలమైనది ?

దా : సుమారొక పక్షముదినములైనది. మాలతీ యను నాపె జెప్పినది.

మా : మేనరిక మున్నదంటి. వాని బేరేమి ? నివాస మెచ్చట

దా: మా జిల్లెలికొడుకగు కేశవరావున యిడలచితిని. అతడీ గ్రామముననే నివసించుచున్నాడు.

మా: అయ్యా! మాలతి నొకసారి యిటుకు రప్పించుడు. ఆమెను కొన్ని పళ్లె లమగవలసియున్నది.

దాదాజీగారి సేవకుడొకడు మాలతిని తీసుకువచ్చెను. మాలతి మాధవరావునకు నమస్కరించి నిలువబడియుండెను.

మా: అమ్మా! నీ స్నేహితురాలు యిదిర నీవును తోటలో నుండగా నెరుదెంచి నవ్వకి రూపమును కొంచెము జెప్పగలవా?

మాలతి: అయ్యా! యెడమ నువ్వగు అయిదున్నర యడుగుల పొడుగుండును. చామచిచాయ మేను, ఎక్కువ రూపసిగాదు. ఆజానుబాహుడు.

మాధ: యిదిర యెవని వరించెనో నీకు తెలియునా? వాని నివాసమెక్కడ?

మాల: నారాయణరావనువానిసి. ఆతడును మా చెలియు బాంబాయి పట్టణమున చదువుకొన్నాడట. ఆతని నివాసస్థానము బాంబాయి కిరునదిమైళ్లలో నున్న మందారవతి యను గ్రామముచి జెప్పెను. నారాయణు నామె శ్రీకనికశుద్ధిగా వరించింది.

మాధ: మాలతీ! కేశవుడన్న విడిదిరకు ఇప్పుడు లేకుండు టకు గారణము! భయపడక నీకు తెలిసినది సర్వము జెప్పుము.

మాల: అయ్యా! అతడు స్త్రీలోలుడై, ధనాపహరణము, మానధనాపహరణములు చేయుచుండుటంజేసి యాతని నిరాకరించినది. అతడే యొకనాడు స్వయముగా

యిందిర యొంటరిగ నుద్యానవనమందున్నది. మా చెలియను
లెన్ను నివాహమాడ బలాత్కరించెనట.

దా : ఆ...ఆ...గుము. అట్లు జరిగెనా! లేదులేదు.

మాధ : దాదాజీ! మీరు కొంచము తాళుడు,
అమ్మా జెప్పుము!

మాల : కేశవుడామెను కొగలింపబోవ నామె కెవ్వన
కే: వేయగా నేను పరుగిడితిని. అపుడే యాతడు గోడదాటి
పరుగెత్తెను.

మాధ : నీవిక వెళ్లవచ్చును. కాని యీ విషయము
రహస్యముగామాత్ర ముంచుము. దాదాజీ! నేనిక పోయి
వత్తును. మీ పిల్ల మీకు తేమముగా మీకు చేరగలడని నాకు
తొచుచున్నది. ధైర్యముగా నుండుడు. నేవచ్చిన సంగతి
సందర్భములు రహస్యముగా నుంచుడు. శలవని శీఘ్రముగా
మాధవరావు తన స్వగృహమున కేగెను.

సామంకాలమగుడు, మాధవుడేదియో నాలోచించుచు
పరుండెను.

14

కృపా సింధూ, నీ నరక్ష కా!

నా కెట్టి యిడుమలు తెచ్చితివి.

‘భార్య రూపవతి శత్రుః’ అందిము కష్టపరంపరల దెచ్చునను
నది నిక్కింబయ్యె. నేనీ విషత్తునుండి దరిజేరుదు ననుమాట కల్ల.
తల్లిదండ్రులారా! మీరిక నాపై యాశ నదలుకొనుడని
యిందిరాదేవి లోలోన గుందుచుండెను. ఆమె ముఖపద్మము
మూర్ఖుడులేని కమలము వోలె వాడియుండెను. శిరోదములు
ముడిచిడి యిట్లు చింకిరి చింకిరిగా నుండెను.

ఆమె యేమృతచేకాబోలు కోకిలా నినదంబుల హాసించు మృదున ధుర గాఢము బొంగురుపోయెను. హంసతూలికా లల్ప బుస బకుండు చిగురుబొడి కిటికిరా నేలపై బరుండుటచే శరీరము కంది మెరబారి ప్రక్కలకు కదలలేక పడియుండెను.

అట్టి సితిలో యుండగా సుమారెగువడియైదు నల్సరముల దీర్ఘకాయ డొక్కడా గదియందు ప్రవేశించి లతాంగీ! యని పిలిచెను. ఇందర అతీరమున నలికిపడి లేని యోపిక తెచ్చుకొని వెనుదిరిగి జూచి "ఎవ్వడవు నీ"వని ప్రశ్నించెను.

కేశ : అబలా ! నేను కేశవరావును.

ఇంది : హా మనోహరా ! నన్ను రక్షించుకొనలేవా ? నీకు నాపై యింత కినుకయేల ?

కేశ : బాలా ! నీవీలీల బేలనగుచు వగచిన నిష్ప్రయోజనము. నాచేజిక్కినవాని విడిపింప వారి బ్రహ్మదులకైనను శత్రువుగాదని యెగుంగుము.

ఇంది : నారాయణా మనోహరా ! నిన్నే దైవముగ నమ్మి సతతము నీ ధ్యానమే జేయుచుంటినే అట్టి....

కేశ : ఆ....నారాయణుడు వచ్చుట....నన్ను రక్షించుటయా ? కలలోని వార్త. నారాయణ నామస్మరణకు పరమ భాగవతోత్తములకైన విరామముండును. నీకు లేకున్న దేమి ! చాలు జాలు. నీ వాక్పాతురి నింక గట్టిపెట్టుము. నన్నన్యునిగా భావింపకుము. వీడు నీ చిన్ననాటినుండియు నీ ప్రేమ కాశించియున్న కేశవుడు.

ఇంది : హా దైవమా ! నీవుదక్క నన్యులు కాపాడువారు లేరు ఈకూరునిచే నింకెట్టియడుమలు బడివలయునోగదా ?

కేశ : చంద్రవదనా ! భయముమగుము. నీవు పర
స్థలమున లేవు. నాచేత నీకింత భయమేల ! యాసిగ్గే.
మాటాడవేల. హంసగమనా ! నీ దర్శనభాగ్య మెప్పుడాయని
కన్నులు గాయలుకాయ నిరీక్షించుకొని యున్నాడనే. నిను
గాంచినప్పటినుండి మదనుమ తన పుష్పబాణముల గాఢముగ
నా హృదయమున నాటుచున్నాడు. నీ పొందు నాకీ బాధ
లేకుండ జేయునే.

ఇం : ఇదేటి యుపయోగము. మానధనాపహరణ
ప్రవీణులగు నీవంటి విటులెల్లకీర్తివ్య నేర్పినదిగాదె. మానీ
మణుల బలాత్కరించుట, మానభంగ మొనర్చుటలు నీవెచ్చట
నేర్పితివి.

కేశ : ఓ కాంచనాంగీ ! పంచశరు మన్మథుకడ నేర్పితిని.

ఇం : అచ్చపు బ్రాహ్మణకులమున జన్మించి నీటి యధర్మ
మున కొడిగట్టుదువే ? పరశ్రీ గు నన్ను నీవిట్లుజేయ వాడియా !

కేశ : నీవు పరశ్రీ వెల్లుగుదువు. నే వలచి దెచ్చుటచే
నా భార్యవగుదువు.

ఇం : కేశవా ! పరశ్రీలు తల్లులు, సోదరీమణులనిగదా
కెద్దయ జెప్పుదురు. పరశ్రీ ధనాపహరణము పాపపదము
సుమా ? పరమ పతి వతలగు నీత, ద్రాపది, దమయంతి, అహల్య
మొదలుగాగల సాధ్వీలలామల, మానభంగ మొనర్ప
దలచినవా శ్రేష్ఠేరో కొంచము జ్ఞప్తికి దెచ్చుకొని నన్ను వదిలి
వేట్టుము. నేను నా మనోవాక్యాయంబుల మరొకని వరించితిని.
మమ్మాటికి నతని విడచి యన్యుని వంప నొల్లను. ఇది నా
మనోనిశ్చయము.

అంతట నా మనోవాక్యాయంబుల మరొకని వరించితిని.

అంతట నా మనోవాక్యాయంబుల మరొకని వరించితిని.

కే : ఇందిరా ! ఏ సన్నీలీల పలుబాముల బెట్టకవు. పురాణ గ్రంథములలోని కథలు జరిగినవని నమ్మవచ్చునా ? నవ్వు వచ్చుచున్నది. ఏమి నారాయణరావు నాకంటె మిక్కిలి రూపధన సంపన్నుడని నా ఆశయి వరించుట ?

ఇం : సద్గుణ సంపన్నుడని.

కే : ఆశయి గుణానుగుణము లేనగుదును. దానికేమి. నన్ను వరించి సుఖింపుము. నీవు నన్ను పరిణయ మాడితివా, సాటిలేని నై ధనంబు లనుభవించెదవు. జాగుచేసిన ప్రాణములు నిలువవు. సాముచినను నీటముంచినను నీదే భారమని కొగలింపబోయెను.

ఇం : (తప్పించుకొని భీతహరిణధంగి కొంత దవ్వేగి భయపిహ్వాలచిత్తయై) మూర్ఖా ! ఉచితానుచితజ్ఞానశూన్యా ! కామాంధా ! నిన్ను ముట్టకుము. హా దైవమా ! రక్షింపవా !

కే : బాలా ! దైవము నను శిక్షించునా ? ఏ దైవము వచ్చి నిన్ను రక్షించునో చూచెదను. నీకొక పక్షము దినములు గడువొసంగితిని. ఈలోపున జాగరూకతతో నానొచించు కొనుమని జెప్పి వెడలిపోయెను.

కేశవుడు పరిచారికయగు కేశనితో ఇందిరను జాగరగ జూచుచు, యామెకు వలయు సర్వ సౌకర్యముల జేయ నాజ్ఞా పించెను.

ఒక నాటి సాయంకాలమున

కల్్యాణ కిటకమును పల్లెయందు

సుమారు నలుబది సంవత్సరముల విఫుడొకడు వీధియందు
దిరుగాడ చుండెను. ఆరిచొక నీరుకావి రంగుఁగల గట్టి మొల
కొక యంగవస్త్రమును పైచొక వంగపండుచాయ శాలువ
యును వేసికొనియుండెను. తలకొక తెల్లని మామిడందుల
కండువా తలపాగ జట్టుకొనెను. ఆతని భుజముపై నుండి యొక
లేడిచర్మపు చుట్ట వీళ్ళపై ప్రేలాడుచుండెను. చేతియందొక
పంచాంగమును, చెఱును బిప్పు మరేమియులేదు. నుదుట
చక్కగా దీర్చిన కుంకుమబొట్టు పెద్దకాసంత గలదు.

యీతని జూచినచోడనే యొక భూత వైగ్యుడని
యనుకొనకపోదు. ఒక తాటియాకు గొడుగు నెడమచేతితో
బట్టుకొని నడువనక నడవలేక నడచుచుండెను. అంత నొక
యవకుడు “ఏమయ్యా! నీ దేయా” రని యడిగెను.

బాటసారి: నాయనా! నాది చాలమూరము. నేను పునహా
నట్టణమునుండి వచ్చుచున్నాను. నన్నీ దారిలో దొంగలు గొట్టి
నా సర్వస్వము లాగుకొనిరి. వారిని బ్రతిమలాడి యెట్లకేలకు
నా వస్తువులు తీసుకొని యిటు వచ్చినాను. ఈ పూట కీచ్చట...

యవకుడు : ఏమి గావలయు. మీ పేరు?

బాట : నాయనా! యీ పూట మీయింట కొంచెము
ప్రసాద మిడిన తెల్లనారుజామున లేచి పోయెదను. నన్ననుగ్ర
హించుము.

యున : మీ పేరెన్స్ రండి? పేరు చెప్పరేం?

బాట : తండ్రీ! నన్ను రామదాసాదుకు. మాతండ్రీ! ఏదో మీ వంటి కరుణార్థ హృదయము కరుణించవలెగాని... మా బోంట్ల జూచుచారెవరు?

యున : తాతగారూ! మీ కేలోలును లేదు. సుఖముగా నుండవచ్చును. అమ్మా! ఈ తాతగారికి యీ రాత్రి భోజనము బెట్టి వాటికి పరుండటకు సానడిలో బల్లపై పరువువేయించి యచ్చట పరుండజేయుము. తాతగారూ! నేను కొంచము పనిమీద వెళ్లవలసియున్నది. మీ విషయము మా తెల్లిగారితో జెప్పినాను. సుఖముగా భుజించి సానడిలో నిదురించును.

బాట : నాయనా! నీవీ రాత్రికి యుండగూడదా?

యున : తాతగారూ! నాకు కొంచము జరూరు పని యున్నది. మీ కేలోలును లేదు. య్యది మీ స్వగృహముగా నంచి సుఖముగా పరుండు. తెల్లవారుసరికి నే వెత్తునని జెప్పి యువకుడు వెడలిపోయెను.

అదేమో! యువకుడు పోయినది మొదలుగా మన బ్రాహ్మణున కిల్లాస మెక్కుడాయెను. చీకటిపడుకొలది యాత్తుత మెండయ్యె.

రాత్రి యెనిమిది గంటలైనది. భోజనమునకు లేచండి యని కాళ్లు చేతులు కడుగుకొనుటకు నీళ్లు గుమ్మములోనుంచి యొక విరింతువు లోనికి పోయెను. కాళ్లుచేతులు కడిగికొని బ్రాహ్మణుడు వారిచ్చిన యారవేసిన బట్ట ధరించి, వంటశాల యందొక పీటపై సుఖాసీనుడయ్యెను. ఆ యింటి యజమానురాలు కాబోలు నొక విరింతువు యాతనికి వడ్డించుచు.

దేశాచారప్రకారము మీకు పిల్లలెందరు? వారికి పెళ్లిండు, యయినవా? మీ రెచ్చటినుండి వచ్చుచున్నారు? మొదలగు ప్రశ్నలడిగెను. దానికి మన శాస్త్రులుగారు సమాధానము జెప్పి యీక్రింది విధముగ సంభాషించెను.

బ్రాహ్మ : అమ్మా ! ఆ కుర్రవాడు మీకు కుమారుడగునా? అతని పేరేమి?

వితం : అయ్యో ! అగును. అతనిపేరు కేశవరావు. తండ్రి చిన్నతనముననే పోయిరి. అప్పటినుండియు కష్టములను పడిపడియున్నాము.

బ్రా : కేశవరావునకు నివాహమైనదా?

వితం : లేదు. మేనరికము చేయుదమనుకొనుచుండ యెవరో దొంగ లెత్తుకబోయిరట.

బ్రా : అయ్యో ! ముందువచ్చిన చెవులకన్న వెనుక వచ్చిన కొమ్ములు వాడి యన్నట్లు మేనరికముండగా పరులు పెండ్లాడుటా! ఇంతకు దురదృష్టవంతుడు .... అమ్మా ! మీకుర్రవాడేమైన నుద్యోగములో నున్నాడా?

వితం : ఉద్యోగము లేదు, చదువు లేదు. ఏదో స్నేహితులతో గలసి కాలక్షేపము జేయుచుండును. కలదు గదా ! తాత ముత్తాతలు గడించిన యాస్తి కొంచెము.

బ్రా : అవునుగల్గి! ఉద్యోగము లెచ్చటచున్నవి? అందునను బ్రాహ్మణులకు .... బ్రాహ్మదేవుడు మెక్కువ ప్రబలుచున్నదని లోక సందర్భము, కాలక్షేపము జేయుచు భోజనము జేసి జేయి కడుగుకొని తనకై వేయబడిన ప్రక్కవై గూర్చుండి యేదియో యాలోచించుచుండెను.

రాత్రి సుమారు తొమ్మిది గంటలు కానబడింది. ఆ గృహిణి యిల్లంతయు చక్కబెట్టుకొని చావడిలోనికి వచ్చి “అయ్యా! ప్రొద్దుబోయినది. పరుండుడు. చాలదూరమున . . . శ్రమపడి వచ్చినారు. తెల్లవారినతర్వాత వెళ్లవచ్చునటే . . . ఈ తెల్లవారుజామున వెళ్ళవలసియున్నచో నన్ను తేల్చి”డని బెప్పి యామె తాను పరుండు గదిలోనికి పోయి నిదించెను. కేశవరావుగది తల్లి పరుండు గదిచావడికి దక్షిణవైపు నున్నది. అందామె తనకు సహాయార్థ మొక స్త్రీని పరుండు బెట్టికొనుట వాడుక.

ఆనాడొక స్త్రీ యూరలేనందున రాత్రి . . . నామెకు నొంటరిగా పరుండుటకు కొంచము భయముగా నుండెను. కాని లేనిదైర్యము దెచ్చుకొని చావడిలో బ్రాహ్మణుడు సాయము కలడుగదా యని నిర్భయై పరుండెను.

అంతయు నిశ్శబ్దము. చీమ చిటుక్కు. గాన చప్పుడు గుఱుండెను. మన కపట బ్రాహ్మణుడు ప్రక్కపైనుండి మెల్లగ లేచి యామె పరుండుగది కీవల గొల్లెమువైచి నిర్భయముగా నిశ్చలమగు మనస్సుతో ‘యిది మీ స్వస్థానముగా నెంచు’ డనుమాట జ్ఞప్తికి తెచ్చుకొని మనసు . . . సంతసించుచు మెల్లగా నుత్తరిపువైపున నున్న గది తలుపు తెరచి లోన ప్రవేశించెను.

అందరినికి కావలసిన వేవియును పొడకట్టలేదు. అచ్చటి నుండి పడమటివైపుననున్న గదియు, నసారాయును గాలించగా నందేమియు దొరుక లేదు. మరల చావడిలోనికి వచ్చి తూర్పు

వైపు వీధిలోనిగది తెరచి యందు వెదకెను. అందు కేశవుడు తన మిత్రులు వచ్చినపుడు కాలక్షేపము చేయును. అందొక బ్రాహ్మణుడు నాలుగు కుర్చీలును గలవు. మన బ్రాహ్మణుడా బ్రాహ్మణుని తెరచిమాడగా నందునగూడ యేమియు కాన్పించ వాచెను.

విసిగి నేసారి దక్షిణవైపుననున్న గదిలోనికి పోవుటకు మరొకదారి లేక చావడిలోనికి వచ్చి కొంతతడవు విశ్రమించి మరల లేచెను. తాను యిప్పుడు కేశవరావు తల్లి పరుండిన గదిలోనుండి పోవలయును. గొల్లెము తీసెను. తలుపు మెల్లగా త్రోయినపుడు కిరుమని చప్పుడాయెను. తోడనే యాపె లేచి “యెవరువా”రని ప్రశ్నించెను. “అమ్మా! నేను. కొంచము మంచినీరు గావలయును. దాహమగుచున్నది.

వితంతువు “అటులనా... తెచ్చి యిచ్చెద నండు” డని లోనికిపోయి మంచినీటిని దెచ్చి యిచ్చి తన గదిలో తాను పరుండెను.

బ్రాహ్మణుడు మంచినీరు త్రాగినటుల నటించి తన శయ్యపై నిదురవోవుపానిభంగి కన్నులు బిగబట్టి నిదురించెను. గడియారము వెండు ‘తంగు తంగు’ మని కొట్టెను. ఆలసించిన ఆశాభంగ మగునని తలచి వెంటనే లేచి తలుపు మోయవాకిలిగ నుండుటచే చప్పుడు చేయకుండగ మెల్లగ గడియారము ప్రవేశించెను.

ఆ గదియందలి ఛాందసముగ వ్రాయబడిన బొమ్మలు గలవు. ఆ గదిలోనుండి పడమటివైపున కొకగది గలగు ఆ గది

సుమారు పది యడుగుల పొడుగును, యెనిమిదడుగుల వెడల్పును గలదై యుండెను. దానిలో నొక పందిరి పటిమంచమును దానిపై వొత్తుగా నుండుటకుగాను రెండు పరుపులు వేయబడియుండెను. మంచమునకు తలంపు దిక్కున కిగిలిన పెట్టి యొక్క టమర్పబడియున్నది. దానికి తాళము వేయబడియుండలేదు.

దానిని మన పరిశోధకుడు పరిశోధించగా నందు కొన్ని కాగితములు దొరకెను. వానిలో తనకు గావలసిన కాగిత మొకటి తీసికొని మిగతవానిని దానియందే పారవైచి యెప్పటి యట్లు నేసెను. తదుపరి బ్రాహ్మణుడు నిశ్శబ్దముగ చానడిలో ప్రవేశించి నటనుండి గాఢనిద్రనుండి లేచినవానివలె కన్నుల నులుముకొనుచు “అమ్మా! తెల్లవారు జాము కావచ్చినది. నే పోయెద” ననెను. నిజముకాబోలునని యా గృహిణి తలుపు తెరచి వానిని పోనిచ్చి తలుపు గడియవేసెను.

చదువరులారా! ఈ కథ బ్రాహ్మణు డెవరని యూహించితిరి? ఈతడే యనేక చోరశిఖామణులకు కృష్ణ జన్మస్థానంబుల జూపించిన పరిశోధక చక్రవర్తి మన మాధవ రావు, మాధవరావు యూరుబయటనున్న తన యశ్వము నధిరోహించి తన కార్యాలయమునకు బోయెను.

కార్యాలయమున తాను పోయినచోట జరిగిన యావ ద్వృత్తాంతమును వారికి విశదపరచి, తాను తీసుకువచ్చిన కాగితము నీక్రిందివిధముగా చదివెను:

“ప్రియమిత్రమా, దుష్టబుద్ధి!

నీవు నేడు మనకార్యాలయమున నన్ను గలసికొనుము. బొంబాయి నగరమున నైట్ లీన్ నంబు మధుసూదన్ గారి యిల్లు దోపిడీచేయ నిశ్చయించితిమి. నీవు బాగుచేయక త్వరితముగ రావలయును.

ఇట్లు.

అపరాధ పరిశోధక హంతకచక్రవర్తి”

అది వినినతోడనే కార్యాలయములోనివారు నివ్వెర పడిరి. యెఱ్ఱనను మధుసూదన్ గారిని రక్షింప సమకట్టి వేత పాణుల కొందరి నానాటిరేయి కాపుంచ సమకట్టిరి.

16

నారాయణరావునకు సబినస్పెక్టరు
ట్రయినింగు పూర్తి యయినది.

తోడనే యాతనిని బొంబాయి పట్టణమున సబుయినస్పెక్టరుగా నియమించిరి. నారాయణరావు బొంబాయి వచ్చినతోడనే తన స్వగ్రామముగు మందారవతి లిల్లిదండ్రులకడకు బోయెను. వారపరిమితానందమున మునిగి తేలుచుండిరి.

బొంబాయి నగరమున మన నారాయణరావు సబుయినస్పెక్టరుగా వచ్చెననువార్త యాతని స్నేహకోటిలో యందరకు తెలిసెను. రామనాథ్ తన ద్విచక్ర శకటముపై త్వరితముగ నేగి మందారవతియందు నారాయణుని కలుసుకొనెను. అంత రామనాథ్ నారాయణులు కుశలప్రశ్నలైన కొంతవడికి రామనాథ్ మొగ మేకారణముచేతనో చిన్నవోయి నట్లుండెను.

నారాయణుడది గ్రహించి “రామ్ ! నీ ముఖము వాడి యుండుటకు కారణము జెప్పుము. నాకడ నీ వేదియు దాచ జాలవుకదా ? నేను యేదియో రహస్యము చెప్పజాలక యూందోళన పడుచున్నావు. మిత్రమా ! నాచేనైన యుప కారము నేను జేసెదను చెప్పుము” అని నారాయణుడడిగెను.

రామనా : నచ్చెలీ ! ఏమని చెప్పుదును ? కర్ణకరోరము. నాకంటెను ప్రేయతమంబగు వస్తువును, నీ ప్రాణతుల్యమును పోగొట్టుకొంటివి.

నారా : మిత్రమా ! అదేదియో సత్వరము జెప్పుము. మనమాందోళనపడుచున్నది. అదెట్టిది !

రామ : నారాయణ్ ! సుమారు పదిరోజులక్రిందట నీ యిందిరను యెవరో దొంగ లెత్తుకపోయిరట. ఆమె నిన్ను దక్క యన్యుని వరింపనని ప్రతినబూని, మేనరికము నొల్ల కుండుటచే తుదకు చోరుల జేతులలో బడె’నని జెప్పి కంట తడిపెట్టసాగెను.

నారాయణరావు చిత్తము తత్తరమందగా కుదురు జేసుకొని మెల్లగా “మిత్రమా ! విచారించిన నేమిప్రయోజనము. డై వానుకూల్యత లేకుండిన ‘ఓడలు బండ్లును, బండ్లొడలు నగుగాడె’ ఇందిరా నాకును నీకును వివాహము పొసగు టతికష్టమని జెప్పలేదా ! నా నుదులు లెక్కగొనక నామీద మక్కువచే నీవటుల బలు యిక్కటుల బడుచుంటివా !

డైవమా ! నీ లీల లవాజ్జానసగోచరములు. నీవు తలచిన సాగనిదెద్ది ! భిక్షాధికారి నొక ఘడియలో లక్షాధికారిగ నొనర్తువు. లక్షాధికారిని మరుక్షణమున చిచ్చమెత్తింతువు”

యని చెల్లాచెదరైన యాశాలతను కుదుగుజేసి, “రామనాథ్ !
‘గతజల సేతుబంధన మేల’ మనము కడు । పమత్తులమై యామె
న న్వేషించు ప్రయత్నమున నపరాధపరిశోధకునకు సహాయ
మొనర్తుమని యాపూట కచ్చట భుజించి యిరువురును
బొంబాయి పట్టణము జేరిరి.

మరునాటి యుదయమున కార్యాలయమున మాధవ
రావు గారిని సబుయినస్పెక్టరు, రామ్నాథ్ లు కలుసుకొనెను.
నారాయణరావు రామ్నాథ్ లు సవినయముగా హిందూదేశ
కులాచార ప్రకారము ననుస్కరించి సుఖాసీనులైరి. తరువాత
మాధవరావుగారు వారిని కుశిలప్రశ్న లడిగి “నారాయణ
రావుజీ ! నీవు యువకుడవు. నీవలన నాకు మిక్కిలి సహాయము
గావలసియున్నది. ఈ మధ్యను కల్యాణకటకమందు దాదాజీ
గారను ధనికుని దోచి యాతని యనుంగు కూతును చోరు
లెత్తుకపోయినారు. ఆమెను రక్షింపవలయు. నీవు నాకు
సాయము జేసినచో కడు సులభముగ లభించగలదు ”

నారా : “అయ్యా ! నేను మీకు యా విషయమున
నా యావచ్చక్తిని ధారపోతును. నాతోగూడ నాప్రియ
స్నేహితుడుగూడ ప్రయత్నించు ” నని జెప్పి మాధవునికడ
శలవు గైకొని రామనాథ్ తో తన బసకుపోయెను.

17

ఈనాటిరేయియందు బొంబాయి
పట్టణమున మధుసూదనుని
సౌధము దోపిడి గానున్నది. మధుసూదనుని రక్షించుటకు
మన పత్తేదారును తగు సన్నాహములు జేసెను. సుమారిరువది

మంది పోలీసు జవానుల యింటిచుట్టును పారాయించెను. లోన మధుసూదనునకు మరిద్దరు పోలీసులు సహాయముగా పరుండుటకు కావలియిచ్చెను. సాయంసమయ మగుసరికి పోలీసులు సిద్ధముగా తుపాకులతో, కరవాలములతో సిద్ధమై మధుసూదనుని యింటి కడ హాజరై తమ విధిని వారు నిష్కపటముగా జేయుచుండిరి.

కనుచీకటి పడెను. శరవేగమున నచ్చుచున్న గుర్రముల డెక్కలచప్పుడు నినినతోడనే పారాజవాను లొకరితోనొకరు కూడబలుకుకొని “జాగ్రత! వారే దొంగలు కావచ్చును. వచ్చినతోడనే వారి మదమడగించితిమా మనము దొరతనము వారిచే హెచ్చు వేతనము పొందవచ్చును. ఔరా! దొంగలు నిర్భయముగా నడివీధిలోనుండి వచ్చుచుండిరే” యని వారాశ్చర్యపడజొచ్చిరి. మధుసూదనుని గుమ్మముకడ గుర్రము లాగెను. తోడనే పోలీసులు వారిని ముట్టడించి తుపాకుల భారజేసిరి.

చోరులందరును కాకిదుస్తులతో నుండిరి. నెత్తిపై ప్రతివాడును యెర్రిని టోపీ నొకదానిని ధరించియుండెను. పోలీసు జవానుల మోసము చేయుటకై వీరును పోలీసు దుస్తులను ధరించియుండనోవు.

వెంటనే చోరనాయకుడు “అరే! నే నెవడనో మీకు తెలియునా? తెలిసికొనకుండగా చంప జూచుచున్నారే! నేను కూడవరావును. గ్రీన్ షేక్సర్ పార్కులో నెం 348 యింటియందు దొంగలుపడి దోచుచున్నారు. సత్వరమచ్చటకు జోవలయు”నని యనినతోడనే చుట్టు పారాగాయుచున్న పోలీసులది నిజమని తలచి యచ్చోటకు పర్వడిరి. ఇంతవరకు

చోరనాయకుని పన్నుగడ ఫలించినది. వెంటనే నిర్భయముగా లోసికేగి మధుసూదనుని తెలుపు 'తలుపు' యని కేకవేసెను

మధుసూదనునకు కావలి గాయుచున్న పోలీసులలో నొకడు వచ్చి తలుపాచల నిలువబడి "యెవరు వా" రని ప్రశ్నించెను. "నేను మాధవరావును. తలుపు నతి త్వరితముగ తీయు" మనెను. జవాను కంగారుపడి తటాలున తలుపుతీసెను. ఏమున్నది? అతి భయంకరము. చోరనాయకుడు బోలీసు నోటి యందు గుడ్డనుకుక్కి మొలలోని సురియను వెలికితీసి తటాలున వాని గుండెలలో పొడిచెను. ఆ రక్తసిక్తముగు కత్తితో చోర నాయకు డేదియో గోడపై పెద్ద యక్షరములతో వ్రాసెను.

తోడనే పోలీసు కేక వేయుటకై నను నోగు లేక చేయునది లేక క్రిందపడి విలవిల గొట్టుకొనుచుండెను. చోరులు నిర్భయిగా లోన బ్రవేశించిరి. మధుసూదను డొంటిగ నుండెను. చోర నాయకుడు మధుసూదనునితో నిట్లనియె, "ప్రాణములపై నీ కాసగలదేని నీ చేతులతో నీ సర్వస్వము తెచ్చియిమ్ము. అటు గాకపోయిన నా ఖడ్గము నీ రక్తము చవిజూడనైయున్నది"

మధుసూదనుడు చేయునదిలేక తనవద్దనున్న అయిదు వేల రూప్యములను వారికివ్వ వారు వాటిని దీసుకొని చోర నాయకుడు తనవద్దనున్న రివోల్వరుతో గాలిలో రెండుసార్లు 'థాం థాం' మని ప్రేల్చి తమ వాహనముల నెక్కి నిరాటంక ముగా బోయిరి.

'థాం థాం' మని చప్పుడగుటతోడనే యరుగుపారుగు వారందరును లేచిరి. ప్రక్కవీధికై పరుగిడిన పోలీసులు మోసము

జరిగినదని మిక్కిలి విచారించుచు పరుగున వచ్చిరి. వచ్చి చూచుసరికి అంతయు కడు భీభత్సముగా నుండెను. గుమ్మము వద్ద నొక శవము పడియుండెను. ఒక శత్రువుపై మధుసూదనుడు వెక్కి వెక్కి యేడ్చుచుండెను. పోలీసులు జరిగిన మోసమునకు విచారించుచు మధుసూదనుని యూరడించి వెంటనే మాధవ రావు, నారాయణరావులకు కబురుజేసిరి. జరిగిన మోసమునకు చాల వగచుచు మాధవుడు మధుసూదనుని గృహమునకు నారాయణరావుతో వచ్చెను.

నారాయణరావున కదియే ఖూన్ కేసులుజూచుట ప్రథమ మగుటచే నివ్వెరపడిపోయెను. మాధవరావు యింటినంతను సోదా చేయగా నేమియు దొరుక జేను. తిరిగి వెడలునపుడు గోడపై గుమ్మమువద్ద నేదియో వ్రాయబడియుండుట జూచెను.

“మాధవరావు !

నీ వెరియో యార్భటముగ మీ జమానాల కాపుంచిరి. వారి తెల్వి కా ! వారి తెల్వి నేటలకు నన్ను బట్టగలగా ? నేను నీ శ్రేయస్సుగారి జెప్పచున్నాను; ఎన్ను ట్లు ప్రకాశిమును మానుము. నాతోడి విరోధము ‘యసిధాన్య’చిర్య నటించి

ఇట్లు భవశ్రేయోభిలాషి,

అపరాధ పశోధక హంతకచక్రవర్తి”

అది జూచుసరికి మాధవున కాశ్చర్య మొదలవెను. నాగా యణున కొడలు జల్లునునెను. చూడవచ్చినవారికి ‘యీ హంతకునిబట్ట సాధ్యముగాదు వీడెవడో ఛండశాసనునివలె నున్నా’డని యనిపించెను. మాధవరావు ఈ ఖూనీల విషయమై దొంగలను బట్ట దర్యావు చేయించుండెను.

ఇరువురు బాటసారులు ఒకనాటి

మధ్యాహ్నమున తమ యశ్యముల

నధిరోహించి వడిగ తోలుచుండిరి. ఆ గుర్రముల వేగమునకు బాటయంతయు డెక్కల చప్పుడులచేతనూ, ధూళి కేసు నిండించెను. ఈ యారోహకులయం దొకనికి సుచారిరువడి వత్సరములును, మరొకనికి యరువదిరెండు వత్సరములు నుండెను.

ఒక గంట యగుసరికి వారు దుర్గమునకు కారడవి జొచ్చి తమ గుర్రంబులు నడువమి వాహనముల దిగి మెల్లగా నడిపించుకొనిపోవుచుండిరి. అట్లు కొంతగత్తె పడప వెనుక నుండి యెవరో తమ్ము వెంటాడుచు యిట్లు సాభాషణ విగవచ్చెను. వెనుదిరిగి చూచుసరికి యేమియు గన్పించుటలేదు. బాటసారులిర్వురును నివ్వెరపడి ఒకరితోనొకరు "ట్లుసాభాషించి:

మొదటి: మిత్రమా! నీవు నీవు జాగరూకుడవై మెలంగుము. మనము దొంగల కావసమగు ప్రదేశమును ప్రవేశించితిమి.

అనుచు వారు కొంతదూరము పోవుసరికి వెంటాడుచున్న చోరులు ముందున కెదురేగి "యెవరు మీరు? ఎచ్చట నుండి వచ్చుచున్నారు?" అనిరి.

"మేము బొంబాయి పట్టణమునుండి వచ్చుచున్నాము. దారి తెలియక యీ ఘోరాటవిషమున జిక్కితిమి. దయ యుంచి పూనాపట్టణముపోవు దారి జూపి పుణ్యము గట్టుకొను" డని జవాబిచ్చెను.

చోరులు: మీవద్దనున్న సర్వము నొలిచి యిటపెట్టుమి. తరుగాత మీ దారి నే చూపింతుగా.

బాట : అయ్యా ! మావద్ద నేమియులేదు. మమ్ము నిర్బంధించకుడు.

చోరులు పైబడి దోచుకొనబోగా బాటసారు లిరువురు తిరుగబడి వారిని వోడింప చోరులు వెంటనే యీల నూద నేలయీనినట్లు చోరులు కాలకింకరులవలె యచటకు వచ్చిరి. పాపము బాటసారు లేమిచేయగలరు. ఆ హంతకుల చేతులలో బడవలసివచ్చెను.

అంతట వారిని బంధించి తమ నాయకునికడకు దీసుకు పోయి నాయకుని యజ్ఞానుసారముగ దొంగలు బాటసారులను పాతాళగృహ ప్రవేశము గావించిరి.

దైవమోగ మెవ్వరికిని దాట సశక్యము. 'తానొకటి తలచిన దైవమొకటి తలచె' నన్నట్లు పరోపకారార్థమై యేతెంచిన బాటసారు లిరువురకు పాతాళగృహస్థాపి గలిగెను.

19

మాధవరావు తన కార్యాలయ మునకు ప్రాతఃకాలముననేతెంచెను.

ఇందిరి బాడలు కనుగొని వత్తుమని బోయిన నారాయణరావు, రామరాధ్లు తిరిగి రాలేదు. మన మా-దోళనపడజూచ్చెను. సుమారు తొమ్మిదిగంటలు కావచ్చినది. టపాలు బంట్లోతు ఒక కవరును తీసుకువచ్చి మాధవరావుగారి బల్లపైనుంచి వెడలిపోయెను. మాధవగావది యందుకొని దాని నామూలా గ్రముగ చదివెను. ఒడలు కంపించెను. దానియందెట్లు వ్రాయబడి యున్నది :

“అపరాధపరిశోధక బిరుదాంకితులగు మాధవరావునకు,

నీవీమధ్య నాగుట్టు తెలిసికొనుటకై పంపిన రక్షకభటులేమిగో
తెలిసిందా? వారు నాకొక గారమును కొపుగాయుచున్నారని తెలియ
వలెను. నీవు నిన్న పంపిన పైకులకు పైకము నదియేనాటు సంభవించి
నది. కావున నన్న బట్టుప్రయత్నమును మానుమని నీహితముగోరి జెప్ప
చున్నాను. అనేక చోరభామణుల గ్రుళ్లడగించి బంధీల జేసితినిని
నీవు మిక్కుటముగ గర్విండుచున్నావు. నన్న బట్ట హరిబ్రహ్మగుఱ
కైనను శక్యముగాదు. అట్టిచో త్రికాముల సంఘాగ్రందనము
జేసికొను బ్రాహ్మణుడవు.....నీవు నన్న బట్ట నిక బయత్నించ
కుము. నాతోడి విశోధము ‘కాంసర్పమును ముద్దిడుటవంటిది’

ఇట్లు భరత్ శ్రేయోభిలాషి,

అపరాధ పరిశోధక హంతకచక్రవర్తి”

ఈ జాబు చదివినతోడనే పులకాంకిత గాత్రుడై ప్రతి
రోమకూపమునుండియు యగ్నిజ్వాలలు వేదజల్లుచున్నవా
యనునట్లు ప్రళయకాల మార్తాండునివోలె గంభీరమగు
స్వరముతో “ఔరా! అనన్యసామాన్య విక్రముండనై,
దిగంతముల కీర్తి విస్తమింపజేసి నేడొక తులువచే పరాధవింప
బడుటా! భయంకర మానవపిశాచములగు చోరు లెందరు
నాచే మడిసిరి? నా కరవాలమున కెందరు బలియైరి. అయ్యది
యించుకయు లెక్కగొనక నన్న బ్రాహ్మణుడని పరిహసించు
చుంటివిగా! ఈ బ్రాహ్మణుని సత్తువ నీకేమి తెలియును?

ఓరీ మూర్ఖా! ‘నినాశకాలే విపరీతబుద్ధిః’ యనునట్లు
నీకు కాలము దాపురించినది. ఓ కరవాలమా! నీ రాజభక్తిని,
నీ మతాభిమానమును వెల్లడించు సమయము వచ్చినది. నీవు
విచ్చలవిడిగ సంచరించి, నిను పీడించు నాకలిదప్పులను వైరి
శిరచ్ఛేదనానంతరము వారి రుధిరధారల గ్రోలి, తత్ఫలంబు
భుజించి, నీ క్షుత్పిపాసలను తీర్చికొను”మని హెచ్చరిక జేసెను.

హా ఆర్తశరణ్యా ! దీనరక్షకా !

నన్నీ విపత్సముద్రమునుండి

రక్షింపలేవా ? యని యిందిరాదేవి దైవమును ప్రార్థించుచుండెను. శరీరము శుష్కించి బెంగచే సగమాయెను.

ప్రాణములు నిల్చుటకుమాత్రము కొంచమాహారము తీసుకొనుచున్నది. హాయిగ, నిశ్చింతగ తన స్వగృహమున గదియందు బరుండు సుకమారి నేడు కారడవిమధ్య యనేక చోరశిఖామణుల మధ్య బరుండవలసివచ్చెను.

తెలుపు కొంచము ముందుకు త్రోయగా, 'యిందిరా !' యని పిలుపు విసబడెను. తోడనే యిందిర కొంచము ప్రక్కకు తిరిగి చూడగా కేశవరావు మందహాస ముట్టిపడునట్లు చిరునవ్వు నవ్వుచు నిలువబడెను.

ఇం : అబలనగు నన్నిన్ని యిదుమలు గుడిపించు చుంటి ననియా నీ సంతసము ?

కేశ : బాలా ! ఎందుకు నన్నింత పరిశీలించెదవు. నేను నీయందు బద్ధానురాగుడనై యున్నాను. నీకును నాయందనురాగము గలదని యెరుంగుదును.

ఇం : ఛీ మూర్ఖా ! 'తల్లి కలివోసి పెట్టినను నట్టినంకే జూచె' నన్నట్లు నేను వేరొకని వరించితిని జెప్పిననూ తెలియకున్నాడవు. నా త్రికరణశుద్ధిగా నిన్ను వివాహమాడను.

కేశ : నీవెట్లు వేరొకని పరిణయమాడెదవు ?

ఇం : చెరవిముక్తి గలిగినతరువాత.

కేశ : అదెట్లు సాధ్యమగును ? నా చే జక్కినవారిని తప్పింప నా ముక్కంటికైనను సాధ్యముగాదు.

ఇం : హా మనోహరా !

కేశ : “అతడేటి మనోహరుడు. నేనే నీ మనోహరుడను. రమ్మ, కౌగలి” మ్మని కౌగలింపబోగా కేశవుని మొలనున్న కైజారును యిందిరి తటాలున నూడబెరికి—

ఇం : కామాంధా ! నన్ను తాకితివేని దీనికి బలి యిచ్చెదను మాగుహాటాడక యావలికి బామ్ము. తెలిసినదా?

కేశ : ఓసీ వగలమారీ ! నీచేత కైజారున్నంత మాత్రమునకే జడియుదనా ? వీడు కేశవుడనితలంపుము. ఆమదానిపై చేయిజేసికొనుట యపకీర్తిదాయకమని యాలోచించుచుంటిని. లేకున్నచో యిప్పుడే నీన్నీఖడ్గమునకు బలియిచ్చియుండును. నీయందలి ప్రేమచే నన్నీఖడ్గము బురికొల్పుటలేదు. ఉచితానుచితములు తెలిసికొని మెలంగుము. జాగ్రతగా నాలోచించుకొనుమని జెప్పి కేశవుడు వెడలిపోయెను.

ఇం : హా మనోహరా ! నీ వెప్పుడో నన్ను పరిణయమాడుదువని గంపెవాసతో నుంటినే ! అట్టిది కరవై పోయె. నన్ను నీవు రక్షించుకొనలేవా యనుచు యిందిరాదేని హీనస్వరముతో క్రిందబడి విచారించుచు తలబోయుచుండెను.

ప్రక్కగదియందే బంధీ చేయబడిన నారాయణు డాది నుండియు జరిగిన సంభాషణ వినెను. ఆపెయే యిందిర యని మనసున నిశ్చయించెను. ఆమెను రక్షించుట యెట్లొ నాతనికి తోచుటలేదు. “ఇందిరను కొలదిరోజులలో తప్పించకున్నచో

మానభంగ మగుననెడి భయముతో యసువులబాయును. ఆమెను రక్షించుటెట్లు? పాపము నాతోబాటు రామనాథ్ గూడ బంధియైనాడు" అని విచారించుచుండ రాత్రి సుమారు యేడున్నర గంటలు కావచ్చినది.

ఒక సేవకుడు నారాయణరావున్న గదితలుపుతీసి లోనికి భోజనము తీసుకువచ్చి మరల మీట నొక్కగా తలుపు వేయ బడెను. తలుపు తెరువబడునపుడు మీట యెట్లు కదిలెనో యాతడు వేయునపుడెట్లుపడెనో నారాయణరావు సూక్ష్మముగా గ్రహించెను. నారాయణరావు చేతుల సంకెలలు తీసి భోజనము చేయుమని ముందు పెట్టుచుండెను. అంతలో నారాయణరావు తటాలున వాని మెడలపై కురికి గొంతుక గట్టిగా పట్టుకొని క్రింద బడవైచి నోట గుడ్డను కుక్కెను. నోట మాటరాక సేవకుడు క్రింది బడిపోయెను.

తన చేతుల సంకెలలను సేవకుని జేతులకు దగిల్చి యాతని దుస్తులు తాను ధరించుకొని వెంటనే నారాయణరావు బయటకువచ్చి తన ప్రక్కగదియందొదిర యుండుటచే యామె యున్న తలుపుదీసి లోన ప్రవేశించెను. ఇందీర భీతచిత్తయై "ఓరీ మూర్ఖా! నిన్నిప్పుడే యీ కైజారునకు యెరజేసెదను. చూడు" మన పాపవబోగా నారాయణరావామె జేయి పట్టు కొని "యిందీరా! నేను నారాయణరావును" అని తన దుస్తులను తొలగించెను.

ఇందీర నయనంబు లానందబాష్పములు నిండ, "హా నా మనోహరా! నన్ను రక్షింపవచ్చితివా? నేను నిన్ను బంప సాహసించినందులకు తమింప వేడుచున్నాను" అన్నదామె.

“ ఇందిరా ! యిది క్షమాపణలకు వేళగాదు. ఆలసించి నచో పరిస్థితులు విషమించును. నేను నిన్నిప్పుడు తీసుకుపోయిన యీ దొంగలనుబట్టు టసాధ్యమగును. కావున యిందిరా ! నేను పదిరోజులలో వచ్చి మరల నిన్ను కలుసుకొందును. ఆత్మహత్య మహానరకముసుమా ! నేను తప్పక నిన్ను విడిపించి తీసుకుపోయెదను. మన స్నేహితుడు రామనాథ్ గూడ నాతో బాటు బంధీయయినాడు. నేను వానిని వెదకి యిప్పుడు తీసుకు పోవలయును. నే బోయివచ్చెదను. ధైర్యముగా నుండు ” మని నారాయణరావు గది బీగమువైచి తాను గృహమునంతను వెదకుచుండెను.

రామనాథ్ యెచ్చటను గాన్పించుటలేదు. ఇంకొక్క గదిమాత్ర మున్నది. అది వెదకుటకు నారాయణరావు ప్రయత్నించి, తలుపువద్దనున్న బీగము లాగుసరికి దానిలో రామనాథ్ బంధింపబడియుండ వానిని బంధవిముక్తుని గావించి వారిరువురును వెంటనే పలాయనమైరి.

21

రామనాథ్ నారాయణరావులు మర్నాటి సాయంత్రము నాలుగు గంటలకు సురక్షితముగా బొంబాయి పట్టణము జేరి కార్యాలయమున మాధవరావు గారిని కలుసుకొనిరి. మాధవరావునకు వీరిని జూచినతోడనే నయనంబు ల్రశువులు నిండ “ మీ పోయిన కార్య మేమైన ” దని ప్రశ్నించెను

నారాయణుడు తాను బయట దేరినదాది పడినకష్టముల నెరిగించి
యిందిరను కనుగొంటిని. ఆమె యిప్పుడు కేశవుని యధీనములో
నున్నదన్నతోడనే మాధవునకు హృదయపద్మము వికసించెను.
ఆశాంకురములు మొలకలెత్త యిక మనకు యిందిర దొరకినటె
యని సగర్వముగా బలుకుచు యేది మోరహస్యమును నారా
యణ, రామ్ల చెవులలో జెప్పె; వాని నందుల కియ్యకొనిరి
చీకటి పడుచుండుటచే యెవరి గృహములకు వారు జేరిరి. రాత్రి
భోజన మైనతోడనే మాధవగావు సేవకుని బిలిచి నీవుపోయి
తెల్లవారుసరికి నలుగురు పోలీసులను సిద్ధముగా నా యింటికి
రావలసినదని చెప్పి రమ్మని పంపించెను.

మరునాడు తెల్లవారగట్లనే లేచి మాధవరావు కాల
కృత్యముల దీర్చికొనెను. రక్షకభటులు సిద్ధముగా తుపాకులతో
హాజరైరి. వారిని వెంటబెట్టుకొని తానెచ్చటికో పయనమై
పోయెను. ఏడుగంట లగుసరికి వారొక పల్లెను సమీపించిరి.
అంత మాధవగావు తన పోలీసు దుస్తులను తీసివేసి బైరాగి
వేషమును వేసెను. ఆ పల్లె రెండు ఘర్లాంగుల దూరము
మాత్రము గలదు. అందుచే మన పరిశోధకుడు కాలినడకనే
ముందు బోయెను. వెనుక నాతని సైనికులు వచ్చుచుండిరి.
ఆతడొక పెంకుటింటిముందు నాగి “అయ్యా! కేశవరావు
గారూ” యని పిలచెను. కేశవుడు బయటకు వచ్చి ‘యేమని’
ప్రశ్నించెను.

బైరాగి : అయ్యా! మీతో కొంచము రహస్యము
మాట్లాడవలయును.

కేశ : ఏమది ? త్వరితముగా జెప్పుము !

బై : మీరు దొంగలలో నొకరై యున్నారని మాధవ రావునకు తెలియవచ్చినది. అందుచే యాతడు మిమ్ముల నరెఱ్ఱుచేయ వచ్చుచున్నాడు.

కేశ : దొంగలలో నొకడనని మాధవున కెట్లు తెలియును?

బై : చారులవలన విని ... అనుమానముపై నిన్ను ... మాధవ ... రావు ...

కేశ : మాధవుడా నను బట్టినది. నా ముష్టిఘాత మిదివర కెన్నడు రుచిచూచి యెగుంగడు. రానిమ్ము.

అని కేశవరావు లోనికీబోవ నుద్యుక్తుడై యుండెను. వెంటనే బైరాగి యీల వేసెను. తోడనే పోలీసులు వచ్చి కేశవుని బంధించబోయిరి. కేశవరావు తన్ను బట్ట వచ్చువారిని తన బాహుబల ప్రదర్శనము గావించెను. వారును సరకుగొనక రెండుమూడు ప్రహారములు వానికి బదులుతీర్చి వానిని బొంబాయి నగరము తీసుకుపోయి కారాగృహబద్ధుని గావించిరి.

22

పాతాళగృహమునుండి నారా
యణ రామనాథ్ లు తప్పించుకు

పారిపోయినట్లు మధ్యాహ్నము నాటి పదిగంటలకు చోరులకు తెలిసెను. వారు వెంటనే రహస్యమార్గముగుండా యరణ్యము నంతను కలయవెదకిరి. కాని నిష్ప్రయోజన మగుటచే తిరిగి తమ నివాసమును జేరిరి. మరునాటి యుదయముననే కేశవ రావును బంధీ జేసిన వార్త కాననమంతయు మారుమోగెను.

తమ నాయకుడు పగతుర చేతుల బడినందులకు మిక్కిలి విచారించుచుండిరి. కేశవు డెట్టైన చెర తప్పించుకు రాగలడని వారికి ధైర్యముగా నుండెను. కాని మాధవునిపేరు జెప్పిన వారు హడలిపోవుచుండుటచే వాని బారినండి తప్పించుకొన లేడేమో యని వానిని తప్పించు ప్రయత్నములు జేయ మొదలిడిరి.

“భైరవా! మనము నాయకుని తప్పించు ప్రయత్నమున జేయవలసినదేమి?”

“దుష్టబుద్ధి! నాకొక యుపాయము తోచుచున్నది. అలనాడు నీతో జెప్పితినే? దానిని పూర్తి జేసినయెడల బాగుండునని తోచుచున్నది. అటుపిమ్మట దానిని... మాధవ రావు... పట్టగలడా? ఏమందువు?”

చాల బాగుగా నున్నదని చోరసమాజమునందు యేక గ్రీవముగా నంగీకరింపబడినది. వెంటనే వారు దానికి తగిన ప్రయత్నములు జేయసాగిరి. కేశవుడు లేని కొరతి లేకుండ చోరులమెకు సర్వసౌఖ్యములు జేయుచుండిరి.

* * * *

ప్రాతఃకాలముననే లేచి మాధవరావు కాలకృత్యములం దీర్చి సుమా రెనిమిదిగంట లగుసరికి తన కార్యాలయమునకు జేరెను. తొమ్మిది గంటలకు నారాయణరావు, రామనాథ్ లును కార్యాలయము జేరిరి. వారచ్చట గూర్చుండి యేదేదియో రహస్యముగా మాట్లాడుచుండిరి. అంతలో నొకడు వచ్చి

“మాధవరావుగారూ ! మీకు దీనిని యిచ్చి రావలసినదని యెవరో యీ ప్రక్కవీధియందు యిచ్చినారు. దీనిని జాగ్రత జేసికొను”డని వెడలిపోయెను.

వారు లోనికిగిరి పెట్టెను తెరచిజూచిరి. దుర్గంధపూరిత మయి అందొక స్త్రీ శిరము యంగవికారముగా చేయబడి యుండెను. ముక్కును, చెవులును జెక్కివేసిరి. అందుచే నది యెవ్వరో తెలియక మనమున చాల విచారించుచుండిరి. కేశపుని యరెప్పు చేసితిమని యిందిరను నరికియుండరుగదా ! యని వారికి మన సాందోళనపడజొచ్చెను. ఎవ్వతెకొరకై తాను ప్రయత్నించుచుండెనో యామెయే యీమెయని నారాయణరావు భయపడియెను. మాధవరావు “నారాయణా ! జూచితివా ! ఈ హంతకుల క్రూరచర్యలు. నా కేమియు తోచుట లేదు. దీనిలో హంతకుడొక యుత్తరమునుగూడ బెట్టినాడు.

‘మాధవరావుజీ !

నీవు మా నాయకుని పట్టివంతమాత్రమునకు మేము జడియు శారము గాము. మా నాయకుని మే మెట్టులయినను రిప్పించుకొనగలము. మాతోడి నిరోధమునకు గడంగవలదు.

ఇట్లు భవత్ శ్రేయోభిలాషి,
చోరశిఖామణి ”

మాధవరావు సాయంకాల మగుచు తనబసకు పో జొచ్చెను. బోవుచు దారిలో నాటి హత్యా విషయమై పదేపదే తలబోయుచుండెను. ఆరుగంట లగుసరికి స్వగృహము జేరి భోజనముజేసి వీధి యరుగుపై విశ్రమించెను.

రాత్రి సుమారు తొమ్మిదిగంటల
 కిరువురు వ్యక్తులు రాజమార్గము
 గుండా బోవుచు యిట్లు సాంకేతికముగా తమలో దాము
 మెల్లగా మాట్లాడుకొనుచుండిరి. హాత్య... పెట్టె... స్టేషన్...
 మాధవరావు.... పట్టలేదు... భైరవుడు... భువనమోహిని
 యింట... కేశవుడు... యరెమ్మ.... తప్పించుకొనునులే....
 యనుచు మాట్లాడి యింకను యేమేమో మాట్లాడుకొను
 చుండిరి. తరువాత వారేమి మాట్లాడుకొనరో వెనుకనుండి
 వారిని వెంబడించు వ్యక్తికి వినుపించలేదు.

వారట్లు పోయిపోయి వొక సందులోనికి ప్రవేశించిరి.
 మన వ్యక్తి వారికి ముప్పదిగజముల వెనుక నడిచుచుండెను.
 తటాలున సందులో నొక మేడపద్ద యిద్దరు వ్యక్తులు నాగిరి.
 “మోహినీ! మోహినీ” యని తలుపుతట్టిరి. వయోరూప
 సౌందర్య లక్షణములు గలిగిన యొక యువతి తలుపు తెరచెను.
 ఇద్దరు వ్యక్తులును లోన ప్రవేశించిరి. ఒకడు మేడక్రింది
 భాగమున కూర్చుండ, రెండవవాడు స్థానోపరిభాగమునకు
 పోయెను. మన వ్యక్తి చేయునదిలేక వీధి మరుగుపై బరుండెను.

“సఖీ! నీతో ముచ్చటలాడి చాలకాలమైనది. పంచశరు
 కేళి దేల నా మనము పురికొల్పుచున్నది కనుక యాలసింపకు”
 మని పైకిబోయినవ్యక్తి యనెను.

“భైరవా! నీవీనుధ్య నాపై శీతకన్నడితిని. పక్షము రోజులీలాపున నాకొక రాగిదమ్మిడి యిచ్చితివా?”

భైర: మోహినీ! యివ్వనిమాట నిజము. ఇప్పుడు నావద్ద యేమియు లేదు. ఈసారి వచ్చినపుడు తప్పక యిచ్చెదను. నీ పాట విని చాలకాలమైనది... వదీ! ఒక్కపాట... మోహినీ! దాహమగుచున్నది కొద్దిగా...

మోహినీ : దారు తెమ్మందురా?

భైర : ఆ...ఆ... తెమ్ము.

మోహినీ రెండు సారా కాయలను తీసికొనివచ్చి భైరవున కందిచ్చెను. భైరవుడు తప్పతాగి మైమరచి యొక తెరుంగక గంతులిమచు “మో...హి...నీ...వేదీ...ఒక్క ముద్దు...కొగలి”మృని పైబడబోయెను. మోహినీ తప్పించు కొనియెను.

కొంతవడికి భైరవుడు స్మృతికివచ్చి, “మోహినీ! నే బోవుచున్నా”నని మేడమెట్లుదిగి క్రిందికి వచ్చెను. దికి దిగి వచ్చుసరికి తనతో వచ్చిన స్వక్తి పరుండి నిద్రించుచుండెను. “మిత్రమా! తెమ్ము. ప్రొద్దుపోయిన”దని వానిని లేపెను. ఈ యలజడి సంతను వినుచున్న యరుగుపై స్వక్తి తటాలున లేది పది గజముల దూరముననున్న యొక యగుగుపై జేరి, గురువెట్టి నిద్రవోవువానివలె బరుండెను. మోహినీ తలుపుతీసి వాళ్ళను బైటికి పోనిచ్చి “భైరవా! మరచితిని. నీ వెప్పుడు వత్తు”వని పిలిచి యడిగెను. “మరల యీ వారమునాడు వచ్చెద”నని భైరవుడు జవాబిచ్చెను.

అంతట భువనమోహిని తలుపు గడియవైచి లోనికి పోయెను. మనవ్యక్తి సవ్యడిజేయక మెల్లగ లేచి యాయంటి వెంబరును తన డైరీయందు వ్రాసుకొని యటనుండి మెల్లగ భైరవుని వెనుక వెంబడించెను. ఏదియో యమగుల చప్పుడు విసవచ్చిన భైరవుడు వెనుకకు తిరిగి విద్యుద్దీపికను ప్రసరింప జేసెను. ఎవ్వరును కన్పించలేదు. నిశ్చింతగా తమ దారిని వారు బోవుచుండిరి. మనవ్యక్తి వారిని వెంబడించుచుండెను.

అట్లు పోయిపోయి వారొక యడవి ప్రదేశమును ప్రవేశించిరి. అర్ధరాత్రి. మిన్నమన్నేకమగునట్లు కారుమబ్బు పట్టెను. మార్గము దృగ్గోచరమగుట లేదు. కంటకశిలాన్యతమగు కారడవి. ముందువారు శరదీపిక సహాయముచేతను, వారికి నలిగినదారులైన కారణముచేతను వడిగ పోవుచుండిరి. మనవ్యక్తి వారి నతికష్టముతో వెంబడించుచునే యుండెను. అట్లాక గంటకాలము నడచుసరికి వారు తమ నివాసమునుజేరి తలుపు దట్టగనే దుష్టబుద్ధి తలుపు తెరచెను.

“దుష్టబుద్ధీ! నీవు నే జెప్పినట్లు నరాంతకుని సస్తిన్యముగ కేశవుని చెర దప్పింప బంపితివా?” యని యడిగెను. “అట్లనే జేసితిని. వారీపాటికి కేశవుని తప్పించియే యుందు” రని దుష్టబుద్ధి జవాబిచ్చి వారు తలుపు వేసుకొని లోనికి బోయిరి. ఇది వినినతోడనే మనవ్యక్తికి మన మాందోళనపడ జూచ్చెను. “ఔరా! వీరినిపట్ట పగ్గములున్నవా! కేశవుని తప్పించెదరా! కానిమ్ము” అని వెడలిపోయెను. పాతకా! ఈత డెవరు? మన మాధవరావే.

24

ఇవస్పెక్టరుగారు కార్యస్థానము
నకు రాక్రకితమే దొంగలుపడి

పోలీసు కర్తాగారము నంతను దోచి, కేశవరావును దొంగిలించు
కొని పోయిన సంగతి తెలిసెను. అందుచే నారాయణుడు
పత్నేదారునకు కబురుచేయగా యింటివద్ద లేరని తెలియుటచే
సూర్యోదయమునకు పూర్వమే యాఫీసునకు పోయెను. పోవుసరి
కంతయు చీకాకుగా నుండెను. కారాగృహపు తలుపులు
తెరువబడి, బీటు రక్షకభటుడు చావుదెబ్బలుతిని యొకచో
పడియుండెను. వెంటనే రక్షకభటుని వైద్యశాలకు బంపించి
యీ హంతకుల దురాగతములు తలచుచు గూర్చుండెను. అట్టి
సమయముననే సేవకు డరుదెంచి “అయ్యా! తమరు కార్యాలయము నుండి తిరిగి వెళ్లునపుడు మాధవరావుగారు రమ్మన్న
రండి” అని జెప్పి వెడలెను.

నాడు కార్యాలయమును పెందలకడ మూసి తాను
ముందు జరుపవలసిన విధిని తెలిసికొనుటకై పత్నేదారునింటికి
పోయెను. అచట వారు జరిగిన సమాచారములను రహస్యముగా
మాట్లాడుకొనిరి. మాధవరావు యిరువురు రక్షకభటులకు
కబురుజేసి “మీరు సత్వరము కల్యాణకటకమునకు పోయి
మరల నేను వచ్చువరకు దాదాజీగారిని, యావదాస్తిని కడు
జాగ్రత్తగా కాపాడుచుండు”డని యాజ్ఞాపించెను. వారు చిత్త
మని బయలుదేరి పోయిరి.

*

*

*

*

నాడు శుద్ధపంచమి. చంద్రవదనము ప్రొద్దుపోవు కొలది వాడుచుండెను. కాంచీకటి. మిన్నమన్నేకమగునట్లు గాలిచే నాకులలము లెగురుచుండెను. చలిగాలి గాఢముగా వీచుచుండెను. అట్టితరి మువ్వరు వ్యక్తులు నెచ్చటికో పోవుచుండిరి. అప్పటికి రాత్రి సుమా రొంటిగంట కావచ్చినది.

వారట్లుపోయి వొక పెద్ద సౌధరాజముకడ నాగిరి. అది యెక్కుటకు వీలుపడనందున వారు త్రాటి సహాయమువ మేడ నెక్కగలిగిరి. మెల్లగ వారు మేడను కలయిరిగిరి తలుపుల కొన్నింటి తెరచిరి. కిర్రుమని చప్పుడగుటచే యిగురుగు వ్యక్తులు చేత పిస్తోలులు పట్టుకొని సౌధము నొకపరి ప్రదక్షిణము జేసిరి. కాని వారి కేమియు కనబడనందున వారుబోయి మరియ యధా స్థానమున బరుండిరి.

నూతన వ్యక్తులు మరల మెలమెల్లన యొకగది జేరిరి. అందొక స్త్రీ చింతాదందవ్యామాన మా యె నిద్రపట్టక బాధపడుచుండుట గని, గది తలుపు తెరిచి యుండుటచే లోన ప్రవేశించి, యామెకు తెలియకుండగ బోయి గొత్త నదిమిపట్టి నాసికారంధ్రమున జేబురుమాలు వాసనజూప తుణకాలములో నామె స్పృహతప్పి పడియుండెను.

అచ్చటినుండి వారు దాని ప్రతి గదియందు ప్రవేశించిరి. అందొక స్థూలకాయుడ పై చముపై బరుండి యుండెను. ఆతని తలక్రింది దిండు నిడిచి చల్లగా నుండెను. కొంతవడి యాత డెద్దానినిగూర్చియో విచారించి యుండునని యూహించక తప్పదు. ఆతడు సుషుప్త స్థయం దుండుటచే యీ హంతకులు గది ప్రవేశించినజాతం గను. హంతకులు

నిర్భయముగా వానికడకు బోయి నోటిలో నేదియో నాలుగు చుక్కలు మందును బోసెను. ముఖమునకు కన్నులు గన్నడ కుండ దట్టముగా నొక గుడ్డ బిగించెను. స్పృహలేదు. నోట మాటలేదు.

ఔరా! ఎట్టివాని కెట్టిగతి పట్టనున్నది. ఇందిరా చింతనమున దగ్ధమనస్కుడైన దాదాజీకా యిట్టి కడగండ్లు? డైవమా! కష్టములపై కష్టములుగల్పించి పరిశీలించుచుందువే. చోరులు సఫల మనోరథులగుటచే నిర్భీతిగా యురుదాటి పవనవేగంబైన తురంగముల నెక్కి నిజనివాసమునకు జేరిరి.

25

తెల్లవారినది. కల్యాణ కటకమున

దాదాజీగారి యంటితలుపు

తీయువారులేరు. దాసి పాచిపనులు చేయుటకువచ్చి వీధి గుమ్మముకడ బాబ్బలిడుచుండెను. ఆమెకు జవాబిచ్చువారు లేరు. మాలతివచ్చి తలుపువద్ద కేకలిడెను. కాని నిష్క్రమణ మామెను. ఊరందరు నా సౌధముకడ గగ్గోలు పెట్టుచుండెను. పలువురు పలువిధముల పలుకజొచ్చిరి. ఇందిర నెత్తుకపోయిన దొంగలు వీరినిగూడ నెత్తుకుపోయిరేమో యని కొందరు భ్రమించిరి. ఎట్టకేలకు వారు సాహసించి వీధిలోను పుత్రుని జూచిరి.

ఏమున్నది? నిశ్శబ్దము. రెండవ యంతస్తున యగువురు రక్షకభటులు చేతనాశక్తి శ్రేక పడియుండిరి. వీరికిగూడ చోరులు తమ మంత్రముల ప్రయోగించియుందురని మన మూహింప

వలసి యున్నది, పై యంతస్తున దాదాజీగారి భార్య యొంటరిగా పరుండియుండెను. కండ్లకు గట్టబడిన గంతలను విప్పిరి. ఆమె శరీర మచేతనమైయున్నది. ఉచ్చాస్య నిశ్వాసములు మాత్రమున్నవి. అందుచే ప్రాణమున్నదని నిశ్చయించి, యామెకు సర్వవిధముల శిరోపచారములు చేయసాగిరి. దాదాజీగారు పైని యెచ్చటను లేకు. అందుచే యనేకు లనేకవిధములుగా మాటాడజొచ్చిరి.

కొంతవడికి దాదాజీగారి భార్యకు స్పృహ వచ్చెను. మెలకువ వచ్చుసరి కిల్లంతయు గల్లంతుగా నుండెను. ఊరిలోని ప్రజలందరును దాదాజీగారి యిటిచుట్టు మూగిరి. దాదాజీగారి చెల్లెలు యెలుగై మంచి వరుసగా యేడ్వదొడగెను. నిజముగా నిట్లు జరుగునని యామెకు తెలియును. ఎట్లైనను తన కుమారుని బాగే కోరినదిగాని యన్న చిన్ననాటిచుండియు తన కష్టముల పాల్గొని తనను ముద్దుగా జూచుచుండెననియైన లక్ష్యములేదు.

ఉదయము పదిగంట లగుసరికి మాధవరావు, నారాయణులు దాదాజీగారి యింటిముంగట ప్రత్యక్షమైరి. అంతయు విశదముకాగా వీరు లోనికేగి జూచుసరికి తమ రక్షకభటులు నిస్పృహులై పడియుండుట జూచి జేబులోనుండి యేదియో సీసా నొకదానిని వాసన జూపించిరి కొలది నిముసములలో వారు లేచి గూర్చుండిరి. అపుడు మాధవరావు వారిని యీ క్రిందివిధమున ప్రశ్నించెను.

“ఓయీ! మీకు రాత్రి జరిగిన సంగతి యేమైనా తెలియునా?”

“అయ్యా! యేదో చప్పుడగుటతోడనే మేమిద్దరమును సౌధము నొకపరి చుట్టివచ్చి యేమియు గాన్పింపమిమరల యధాస్థానమున బగుంటిమి. తరువాత యేమి జరిగినదో మా కణుమూత్రమును తెలియ”దని వారు జెప్పిరి. అంత వారు దాదాజీగారి భార్య నోదార్చి ఏమియు భయములేదు. నీ పతిని, నీ యనుంగు కూతును నీకు జేమముగ యప్పగించు భారము మాదని నారాయణ, మాధవులు దైర్యముజెప్పి వెడలిపోయిరి.

దాదాజీకడ యిందిర యెంత చనువుగానుండెనో మాలతిగూడ సంత చనువుగానుండెడిది. అందుచే తననుగన్న తండ్రి గాకపోయినను తండ్రికంటెను నధికుడగు దాదాజీ తస్కరింపబడినందులకు మిక్కిలిగా వగచెను. ఎట్టులయినను తానుగూడ యిందిరా స్వేషణమున పాల్గొన నిశ్చయించుకొనెను.

26

నేను భానువారము. గొప్ప
మ హా ప కార ము జరుగవలసి

యున్నది. సాయంకాల మేమిగంటలైనది. యొక పురుషుడు తెల్లని గ్లాస్కోపంచ నొకదానిని కట్టి, పై నొక సిల్కుకమీజు తొడిగి, పై నొక కోటును వేసుకొని బొంబాయి నగర వీధుల విద్యుత్కాంతుల నడుమ మదనుడా యనునట్లు నడుచుచు పోవుచుండెను. అట్లాతడు రెండు మైళ్లదూరము పోయి యొక సందు లోనికి తిరిగెను. కొంతదూర మా సందుననడచి యొక సౌధము కడ నాగి యాతడు తలుపుతట్టెను. లోనుండి యొక వృద్ధవనిత వచ్చి తలుపుతీసెను.

ఈ నాగరిక పురుషుడు లోన ప్రవేశించినతోడనే యా వృద్ధునిత తలుపు గడియవైచి “అయ్యా! పైకి దయచేయు” డని జెప్పి వానిని సవినయముగా పై యంతస్తునకు తీసుకుపోయి నొక కుర్చీపై నాసీనుజేసెను. అచ్చట నామెకూతురుగలదు. ఆమెపేరు భువనమోహిని. ఈమెను జూచినతోడనే నూతన వ్యక్తి కెల్లు పలుకరించవలెనో తెలియలేదు. ఈత డిదివర కిట్టి గృహముల కెప్పుడును బోయియుండలేదు. అందుచే యేమి చేయుటకును తోచక నిట్టూర్పు విడిచి గూర్చుండెను.

భువనమోహిని చెంబుతో నీటినిదెచ్చి కాళ్లు కడిగికొను డని ముందుంచెను. నూతనవ్యక్తి చెంబుతీసికొని కాళ్లు కడిగి కొనుటకై గుమ్మమవతల కేగగా ఈతడెవ్వడో భాగ్యవంతుని వలె నున్నాడు. ఇట్టివారు మా యిండ్లకు రానేరారు. వచ్చిరా నా భాగ్యము పండినదన్నమాటయే యని యేదియో నాలోచన నభినయించుచు నొక డ్రాయరుపై చేయి నానుకొని శృంగార ముట్టిపడునట్లు జేరగిలబడియుండెను. కాళ్లు కడిగికొని లోని కేతేంచి కుర్చీయందు దాసీనుడై “నీవేనా భువనమోహినివి” అనెను.

భువ : అవునండీ. మిమ్ముల నెచ్చటనో గాంచినట్లున్నది?

నూ. వ్య : ఈ పురమునందే చూచియుండవచ్చు. నీవు పోలీసు సూపరింటెండెంటుగారి గృహమున వివాహమునకు మేళమునకు వచ్చితివి. అప్పుడు నేను నిన్ను జూచితిని. నీవు నన్ను బాగుగా నెరుగవు.

భువ : అయ్యా, తమ నామధేయమేమో యడుగ వచ్చునా!

నూ. వల్ల : నన్ను మాధవరావందురు. నేనీయూర
శోపరాధపరిశోధణోద్యోగిని.

భువ : నేటికీదీనురాలిపై ననుగ్రహము గలిగెగాబోలు.

నూ : లేదు. ఇదివరకే రెండుసార్లు రాబ్రయత్నించి
తిని. కాని ఏలు జిక్కినదికాదు.

భువ : అవును. మనసు పుట్టితోడనే...మావంటివారి
యిండ్ల కేలవత్తురు. యీ ప్రక్కవీధియందు నివసించు
నవరత్నము, పుష్పము, చంద్రభాగ, భువనసుందరి వీరలవలె
నే నేమంత యగదమైనదాననా!

నూ : అబ్బే అదికాదు. నీవు భైరవుని తప్ప యన్యుని
వరింపవని.

భువ : ఆదరించకపోవుటా! ఏమి భైరవుడేమి ధనమును
గురిపించుచుండెనా!

నూ : నీ కతనియం దయిష్టమున్నదని తెలియవచ్చియే
నేసిటకు వచ్చితిని.

భువ : మీకేనా యింకెవరికేనా యీ సంగతి తెలిసి
నదా? భైరవునకు తెలిసెనేని నాపని మట్టమే.

నూ : వెరిదానా! అది నేనుమాత్ర మెరుగనా.
నీ ప్రాణములమీదికి తెప్పించుపని నేను చేయుదునా? నీకా
భయ మక్కరలేరు.

భువ : మీరు వచ్చునట్లుగానే యిదేమి పాపమో
భైరవుడు నేడు వచ్చెదని కబురుజేసినాడు. ఎప్పుడు వచ్చునో—
ఇది యాతడు గాంచిన ప్రమాదకరము. ఈ శనిగ్రహము నన్ను
వదలకున్నది.

‘ఈమె నన్ను బాగుగా నమ్మినది. దీని కనుగుణ్యముగా వర్తించి నా కార్య సాఫల్య మొనర్చుకొందు’నని మనసున దలపోసి “మోహినీ! నీవు నే జెప్పినట్లు జేసినచో భైరవుని మరుక్షణమున నీ చుట్టుపట్లలేకుండ జేసెనను. అయ్యది నీ సాధ్యములో నున్నదియే. చెప్పమందువా?

భువ : ఆ... జెప్పును... అవశ్య మట్లు చేయుదును.

మా : నీవు వానిచే మిగుల ద్రావించి యొడలెరుంగని స్థితికి తీసుకురమ్ము. తరువాత నా శక్తి జూడుము. నీవద్ద దారునకు ధనములేకున్నచో తీసుకొనుమని పదిరూపాయలు చేత తీసి యాయబోయెను.

భువనమోహిని “వలదు. వలదు నావద్ద వారున్నది” అని జెప్పెను. ఈయబోయి మరల చేయి వెచుకకు లాగుట యుత్తమకుల సంజాతుల లక్షణముగాదని యామె కిచ్చివేసెను. ఈలోపున వీధితలుపు చప్పుడగుటచే మాధవుని చెవిలో నేదియో రహస్యము జెప్పి వాని నొక గదిలో గూర్చుండ నియమించి తాను తలుపు తీయుటకై పోయెను. భైరవుడు లోన ప్రవేశించెను.

భైర : మోహినీ! చాలరోజు లైనది. మన్మథుడు తన వాడిశరముల గాఢముగ నాటుచున్నాడు. నా కాలవిశంబన కారణము తెలుప రెండురోజులు పట్టును. రేపటెల్లుండి జెప్పెదను. దానికేమి... దాహమగుచున్నది...

భువ : దారు తెప్పుదురా? ” యని రెండు కాయలను తెచ్చి యివ్వగా భైరవుడు ద్రావి యొడలెరుంగక గంతులిక జొచ్చెను.

భైర : మో...హి...నీ...ఒక్క...పాట...పాడుము.

భువనమోహిని మరొక్క దారుకాయ నందిచ్చి, కుర్చీయం దాసీనయయ్యెను.

భైరవుడు ఒడలు తెలియక క్రితము జరిగినవన్నియును యాకరువు పెట్టుచుండెను. " నేను...పది...రోజులు...రామ్ సింగ్ మహాశయుని...కూతురును...మదా...రవతి... హత్య..." అని యేమేమో పలుకును క్రింది బడిపోయెను.

మోహిని లోనున్న కూడపుని పిలచెను. మాధవు డరుదెంచి యీలవేయగా రక్షకభటులు నల్వరువచ్చి వానిని యరెప్పుజేసి కారాగృహమునకు గొంపోయిరి. మాధవుడు తాను వచ్చినపని పూర్తియగుటచే మరలవత్తునని మోహినితో జెప్పి తన దారిని తానుపోయెను.

27

“ ఔరా ! నీ చేతలు దురవగ్రాహ్యములు. సుఖసంపదనార్థము మానవు డెన్నిరీతుల ప్రయత్నించినను నీశ్వరేచ్ఛననువర్తించి కార్యఫలంబు లభించుచుండును. చిన్ననాటినుండి పెంచి పెద్దజేసి నా యిందిరను తస్కరుల కప్పగించితిని. హా యందిరా ! ” యని మూర్ఛిలైను. కొంతవడికి దాదాజీ కన్నులు తెరచి జూచుసరికి యెదుట కేశవుడు ప్రత్యక్షీకరించెను. “ కేశవా ! నీకిదితగునా ? కులమానహీనుడవై నీవిట్లుజేయ తిగునా ? నీకు దప్పక వివాహ మొనరునని నే జెప్పలేదా ? కొంచమైన యాలోచన జేయలేక బోతివే ” యనెను.

కేశ : నూనూ ! నీవు నాకు బుద్ధులుగరుప నిచ్చటికి తెప్పించలేదు. నేనొక కార్యార్థమై నిన్నిచటికి తెప్పించితిని.

దా : అదెట్టిది ? ఇందిర క్షే... ను... నూ ?

కేశ : నాకావిషయ మెట్లు తెలియును ?

దా : నీవు దొంగిలించితివని మాధవరావు మహా శయుడు జెప్పెను.

కేశ : మాధవుడు... నా దెబ్బ రుచిజూచి యెగుంగడు. నేనొక ప్రశ్న యడుగుదును. దానికి తగు సమాధాన మీయవలెను. నేను ఇందిరను చిన్ననాటినుండియు ప్రేమించియుంటిని. ఆమె నిన్ను నా బొందెలో ప్రాణము లుండువరకు వివాహ మాడనని తన నిశ్చితాభిప్రాయమును వెలిబుచ్చినది. నీనామె కెట్టిబోధనైన గావించి నన్ను పరిణయమాడునట్లు జేయుము. లేకున్న నిన్నును, యామెనుగూడ ఛండికాసదనంబున బలి యివ్వక తప్పదు. ఏమందువు ?

“ కేశవా ! ఎంతటి యకార్యమునకు గడంగితివి. నిన్ను పరిణయమాడనంతమాత్రాన శిరచ్ఛేదమా ? హా పరమేశ్వరా ! ” యని దాదాజీ వేడినిట్టూర్పు బుచ్చి యీ విధముగానైనను ఇందిరను జూచుభాగ్యము కలిగెనని సంతసించుచు “ అటులనే పయత్నించెదను ” అని పలికెను.

అంత కేశవుడు తన మేనమామను ఇందిరయున్న గదిలో ప్రవేశ బెట్టెను. ఒకనికితోడిదరు వచ్చుటచే ఇందిర భీత చిత్తయై “ మూర్ఖా ! మరల వచ్చితివా ” యని తోకతొక్కిన తాచువలె చ్చరునలేచెను.

“అమ్మా! యిందెరా, యిందిరా” యని కన్నుల న్నీళ్లు చాల దాదాజీ క్రింద పడిపోయెను. ఇందిర తన తండ్రి యని మాటనుబట్టి గ్రహించెను దాదాజీ సేనదేరి “యిందెరా నా తల్లీ!” యని యీమెను దాయజేరి ప్రయంబార కౌగిలించెను. ఇందిర కన్నీరు కాల్యాలై పార యీతని పాదద్వయంబు న్నీళ్లు ధారలచే ప్రక్షాళనము గావించెను. “అమ్మా! ఎన్నోళ్ళకు నా కంట బడితివి. మరల నినుజూచు నోము నోచనై తినిగదా యని మిక్కిలి విచారిందితిని. నాకును నీకు గలిగిన విపత్తై వచ్చుటచే నిను జూడగలిగితిని” అని విచారించెను.

“తండ్రి! నీకును నాకుపట్టిన కారాగార ప్రవాసమే యబ్బెనా?”

“అమ్మా! నన్నొక కారణముపై కేశవు డిటకు తెప్పించెనట. అది... జెప్ప నోరు రాకున్నది... యిందెరా! నీవాతని వివాహంబాడ నిరాకరించితివట. కనుక నేను నీకేవిధముగ నైన బోధించి నీ మనమును త్రిప్పి యీతనికి నిన్ను పాణిగహణముజేయనలెనట. లేనిచో నిన్నును నన్నును గూడ కాళికి బలియిత్తురట”

“తండ్రి! త్రికరణశుద్ధిగ ముందొకని వరించి మరల నింకొకని వరించుట పత్తివలె లక్షణమా! అదియునుగాక కులమాన గుణహీనుని నే వరింప నిచ్చగింతువా? తండ్రి! అర్థములు నిత్యములుగావు. గుణమా కులమా? ఏది ముఖ్యము? నేనేమి కులహీనుని వరించుటలేదే! ఆతడును రూపగుణ సంపన్నుడు. ఇప్పుడు పోలీసు శాఖలో సబుయినస్పెక్టరుగా పనిచేయుచున్నాడు. కేశవునివంటి గుణహీనుని చెట్టబట్టి పలు

యిడుమలు గుడుచుటకంటే, సత్కులజుడును గుణరూప శీల సంపదల నద్వితీయు డగువానినె వరించి సుఖంపరాదా? తనను వివాహమాడలేకున్న నాకు శిరచ్ఛేదమా? వానిని పరిణయ మాడుటకన్న నదియే మేలు. కావుననోతండ్రి! నీవు నాకై విలపింపకుము. యిందిర యిక లేదనియే భావించుము. ఇందిరను నీవు కనలేదని మనసు దృఢపరుచుకొను” మని తన మనో నిశ్చయమును తండ్రి కెరుకపరచెను.

దాదాజీ మారు పలుక లేకపోయెను. ఆమె పలికిన ప్రతిమాటయందును యెంతో విలువయున్నది. అందుచే యామె కేమి జవాబు జెప్పటకును తోచ లేదు.

28

“ఈశ్వరానుగ్రహమున్నయెడల మన కార్యము తప్పక సిద్ధించును. చెరయందు బంధింపబడిన దాదాజీ యెట్లున్నవాడో? వానిని ప్రాణములతో నుంచిరో లేక... దాదా యీ దుర్గార్థుల చేజిక్కి సజీవుడై యుండెనా? యని సంశయించుచుంటి”నని యొక వ్యక్తి యనెను.

“నారాయణరావుజీ! అట్లున్నటికిని జరుగదు. సజీవు డయియేయుండును. దాదాజీ గారితో కొంచము కడటనాటక మాడుటకై కేశవుడాతని బంధించి యుండునని” మరొకవ్యక్తి యనెను.

“జాను. నాకును నల్లే తోచుచున్నది. పత్తేదారుజీ ! మనము సుమారుగా చోరులు నివసించు ప్రదేశమునకు వచ్చి యున్నాము. జాగరూకులమై ప్రవర్తింపవలయు”నని రామ నాథ్ పలికెను.

వారి దృక్పథములం దొక వెల్తురు గాననయ్యెను. ఆ మంట వెలుగున నొక సుందర విగ్రహము తళతళ మెరయు చుండెను. వీరు మువ్వురును యచ్చోటికి బయలుదేరిరి. వీరిని జూచినతోడనే యా వ్యక్తి మీది ప్రాణములు పై కెగిరిపోవు నంతటి భయముదవించెను. ప్రాణత్యాగమునకు సైతము లెక్క చేయని యా వ్యక్తికి ధైర్యము జిక్కబట్టి “అయ్యా ! మీ రెవర”ని యడిగెను.

మాధ : మేము బాటసారులము. నీ వొంటిగ ఈ కానన ప్రాంతమున కెట్లు రాగలిగితివి ?

వ్య : అయ్యా ! తమరెవరో నన్నుద్ధరించ వచ్చిన మహాపురుషులవలె నున్నారు. నేనొక కార్యముపై యీ ఘోరాటవియందు ద్రిమ్మరుచుంటిని.

మా : అదెట్టిది ? నీ వణుమాత్రంబును సందియముపడక జెప్పుము. మాచేనైన నుపకారము బడయగలవు.

వ్య : అయ్యా ! నేను కల్యాణకటక్రగామ నివాసిని. నాతండ్రి నా చిరువయసునందే స్వర్గమున కేగెను. అది మొదలుగా దాదాజీగారను మహాధనికుడు మా కుటుంబమును పోషించుచు, నన్ను ముద్దుగా తన యనుంగుతనయ ఇందిరతో తుల్యముగ జూచుకొనుచువచ్చెను. సుమారు నెలరోజులక్రితము

యిందిర తస్కరుల ధనమైపోయెను. యీమధ్యన మా తండ్రి యగు దాదాజీగూడ... (యని కన్నుల నశులురాల నేడ్చుచు నిలువబడెను)

మా : నారాయణ్ జీ ! యీ వ్యక్తి చూడగా పురుష వేషమున నున్న స్త్రీగా తోచుచున్నది. ఈమె తన మానరక్షణార్థ మిట్టి యవతారము దాల్చియుండును. ఓయీ ! నీ కేమియు భయములేదు. తరువాత...

వ్య : అబలనగు నేను మానధన రక్షణార్థ మీ వేషము వైచి వారి నన్వేషించుచు యిట్లు తిరుగుచున్నాను.

మా : అమ్మా ! నీ పేరేమి ?

వ్య : నన్ను మాలతీ యని పిలుతురు. అయ్యా ! తమ రెవరో యడుగవచ్చునా ?

మా : మేము మువ్వరిమును యీ చోరుల బంధించు నుద్దేశ్యముననే తిరుగుచున్నాము. మేము పోలీసు శాఖలోని యుద్యోగులము. నీవును మాకు తోడ్పాటున్నచో కడు సులభముగా వారిని బంధింపవచ్చును.

మాల : అయ్యా ! తమ సెలవు.

మా : అమ్మా, మాలతీ ! నీవు నే జెప్పినట్లు ప్రవర్తించ వలయును. నీవు నీ నిజరూపమున యీ తిన్నగ బొమ్మ. నీవా చోరుల ప్రదేశంబు ప్రవేశించినను నెగ్గేదియు సంభవించదు. మేము మువ్వరిమును . నిన్నా చోరగృహమున గలుసుకొందుము. మేము వచ్చునంతలో సర్వ రహస్యంబులను నీవు తెలుసుకొనుము. అందుమీద సంగతి సందర్భంబులను విచారించి కార్యమును నడుపవచ్చును.

ఆ యుపాయము ననుకూలముగా నున్నందున అందఱును మిగుల సంతోషించిరి.

మాలతి, మాధవరావు వాని యనుచరులు జెప్పినట్లు పురుష వేషమును త్యజించి జగన్మోహిన్యవతారమునుదాల్చెను. తన సురియను పయ్యెడలో జాగ్రతజేసెను. ఆమె వాల్చూపుల యందేమి మత్తుమందు కలదోగాని మన రామనాథ్ హృదయ మందు ప్రేమాంకుర బీజములు నాపెను. మాలతి కనుచూపు మేర వరకును వెనుదిరిగి జూచుచునే యుండెను. ఆమెకును రామనాథ్ యందు ప్రేమాశాబీజస్థాపనమాయెనని యూహించ వలసియున్నది. దృష్టి పోవువరకు నొండొరుల నొకరొకరు వెనుదిరిగి జూచుచునేయుండిరి. తప్పనిసరి యగుటచే మాలతి యొక వేడి నిట్టూర్పు విడచి వనమధ్యమున నొంటిగ జోవు చుండెను.

పొదలను మెలమెల్లగ తప్పించుకొనుచు లతానికుంజ పుంజముల సుమంబుల గోసి తన వాల్తెడయందిడి యొయ్యార ముగ నడచుచుండెను. అంతలో వెనుకభాగమున నేదియో మానుష సంభాషణ విననయ్యెను. వెనుకకు దిరిగి జూచెను. ఏమియు గనిపించలేదు. మరల నడుచుట ప్రారంభించెను. వెనుక నామెను వెంబడించుచున్న న్యక్తులు నామెను బంధింప బోయిరి. ఆమె వారి భీకరాకారములు జూచినతోడనే యొడలు కంపించెను. గద్గదస్వరముతో “మీ రెవర”ని ప్రశ్నించెను.

“మేము యీ వనరాజయొక్క భటులము. ఎవ్వరును మా యనుమతి లేనిది చొరరాదు. ఉల్లంఘించినవారు కారాగృహవాసు లగుదురు” అని జవాబిచ్చిరి.

“అటులనా? నన్ను ముట్టినచో మీకు సరకప్రాప్తి కలుగును” యని మాలతి వారిని భయపెట్టెను.

వారొక యబలా వాగ్ధాటికి వెరగందువారా? కనుక నామాటలు సరకుచేయక ఆమెను బంధించిరి. మాలతియు కారాగృహమున స్వేషింప వచ్చియుండుటచే మారుమాటాడక వారు తీసుకుపోవు చోటునకు పోవుచుండెను అట్లు వారొక యమ్మల దూరము నడచిన తరువాత వారామె కన్నులకొక గుడ్డను గంత కట్టిరి. ఒక పొదలోనికేగి మీట నొక్కగా యచ్చటాక తలుపు తెరచుకొని ద్వార మేర్పడెను. ఈ చోరు లామెను కమ జాగ్రత్తో యా ద్వారముగుండా తీసుకుపోయిరి. కొంచముకొంచముగా వెల్తురు వచ్చుచుండెను. అట్లు కొంత దూరము ప్రయాణము జేసిన తదుపరి వారొక గృహమునకు జేరిరి. అందాసీనుడై యున్న తమ రాజునకు యీమెను జూపగా వెంటనే యాతడు మాలతి యని గ్రహించెను.

మాలతియు నాతని జూచినతోడనే కేశవుడని గుర్తించెను. అప్పుడు మాలతి వానితో నీ క్రిందివిధముగా సంభాషించెను.

మా: అయ్యా కేశవరావుజీ! నిన్ను నేను చిన్ననాటినుండియు నెరుంగుదును. నన్ను నీవట్లే నెరుంగుదువు. నన్ను నీ యనుచరులట వీరు బంధించిరి. నేనిందిరా స్వేషణమున బయలు దేరితిని. యిందిర నా కనుగవ కగపడిన యిహపరములీయజాలు మేనరిక మొల్లకుండుట తప్పని యామెకు బోధించి నిన్నెట్టులై న పరిణయమగు నాపాయమాలోచింప యిలు వెడలితిని. నాకు వీరెక్కడ దాపురించిరి... నన్ను బంధవిముక్తుగా జేయ ప్రార్థన

కేశ : మాలతీ ! ఎంత జెప్పినను యిందిర నామాట పెడచెవిని పెట్టినది. తత్ఫలం బనుభవించును.

మాల : కేశవా ! ఏమి నీమాట పెడచెవినిడుటా ! పిన్ననాటినుండియు మా బావనే పెండ్లాడుదునని జెప్పుచు వచ్చినది. నేను నిజమే యనుకొంటిని. మీ మేనమామకు గూడ నీవన్న నే మిక్కిలి యిష్టము గలదు. జౌనుకాని, యిందిర యెచ్చటనున్నది ? నాకొకపరి జూపింపుము. ఇది నీకు తగదని బుద్ధిజెప్పుదును.

కేశవు డిదియంతయు నిజమేయని భావించెను. చెప్పును కాబోలునని యామెను తన పరిచారికయగు కేశినితో యిందిరా దాదాజీలు గల గృహమును ప్రవేశ పెట్టమనియెను. ఆ దారు లన్నియు మాలతి సులువుగా కనిపెట్టెను. లోనున్న యిందిర మాలతిని జూచుటతోడనే ఆశ్చర్యనిమగ్నమానసయై యామెను కౌగిటజేర్చి “మాలతీ ! యెన్నాళ్లకు నిన్ను చూడ గలిగితిని. నీవిట కెట్లురాగలిగితివి మాలతీ?” యని ప్రియంబార యడిగెను. “నే వచ్చిన కార్యము సాఫల్య మొనర్చువరకు నీవు నే జెప్పినట్లు నడువవలసియుండును. నీ కష్టకారమేదియు జరుగజాలదు” అని తన కార్యక్రమము వూర్తిగా తెలియ జేసెను. యిందిర తప్పక చేయుదుననియెను.

కేశిని బయటకువచ్చి గుమ్మమవతల గూర్చుండి యుండెను. లోపల మాలతీ, యిందిరా, దాదాజీలు యేమియో గుసగుసలాడిరి. ఒక యరగంట యయినతరువాత మాలతి లోనున్న మీట నొక్కగా చిత్రముగా తలుపు తెరువపడెను. తా నీవలికి వచ్చి మరల మీట నొక్కెను. తలుపు మూసివేయ

బడెను. కేశినీ మాలతులు బయలు వెడలి కేశవరావు కడకు వచ్చిరి. మాలతి జరిగిన సంభాషణ నంతను పూర్తిగా జెప్పిన నెఱునను రెండు దినములలో కార్యసాఫల్య మొనర్తునని వాగ్దాన మొనర్చెను.

అంత కేశవుడు కనుసైగ చేయగా కేశిని మాలతిని యొక గదియందుంచి బైట బీగమువై చెను.

29

ఉ ద య ము న ర మా ర మీ
తొమ్మిదిన్నరగంటలు కావచ్చినది.

అత్రుతచే సాయంకాలము వరకు నాగలేక నొకసారి చూడమని కేశవరావు యిందిరా మందిరమునకు బయల్పెడలెను. దలుపు దెరచికొని లోన ప్రవేశించెను. మంచముపై శయనించియున్న యిందిర లేచి నిలువబడెను. 'ఓహో! ఇందిర దారిలోనికి వచ్చుచున్న'దని మనమున సంతోషించుచు "యిందిరా!" యని పిలిచెను. ఇందిర జవాబేమియుజెప్పక లజ్జావనిత వదనయై చిరునగవు పెదవుల నలంకరింప యొకచో కడు నొయ్యారముగ నిలువబడియుండెను.

కేశ : ఇందిరా! నాకడ నీకింత సిగ్గేల? నా మనగలు భవదీయాశ్లేష సౌఖ్య కుతూహలాయత్తచిత్తయై యున్నది. ఆలసిగచిన తాళజాలను. మరుడు తన యడిసాయకమ్ములచే నను పురిగొల్పుచున్నాడు.

ఇం : కేశవా! వివాహమగుదనుక తాళలేవా? ఇప్పుడు వలదు. అది శాస్త్రసమ్మతమగునా?

యిందిర మాటలు కేశవుని మనసునకు కొంచము కష్టము తోచెను. కాని సాయంకాలము వివాహమైనతరువాత నిరాటంకముగ తనసొత్తు కానున్నందున తన యిచ్చవచ్చినరీతి యానందాంబుధి నోలలాడవచ్చునని మనము దిట్టము జేసుకొని “యిందిరా ! నీ యలంకారములన్నియు నావద్ద జాగ్రతగా నున్నవి. వానిని కేశిని తీసుకువచ్చి నీకిచ్చును. నేను కొన్ని రత్నాలంకారముల జేయించితిని. వానిని నీ నెమ్మేనినిండ నలంకరించుకొనుము. నే బోయెదను. తెలిసినదా ? ” అనెను.

ఇందిర “ అటులనే ” యని జవాబిచ్చెను.

కేశవుడు వెడలినదాది యిందిర మనోవ్యాకులతచే బాధపడుచుండెను. ఈ కారణము చదువరు లూహించియే యుందురు. ఇందిర ప్రసరింపజేసిన చిరునగవునందలి యర్థమును కేశవుడు గ్రహింపలేక వైరియై నిజముగ నిందిర తనను మానః పూర్వకముగ ప్రేమించెనని తలచి కేశినిచే యాభరణముల నన్నింటిని పంపించెను.

వివిదద్యలంకారముల నలంకరించిన యిందిర ప్రత్యక్షలక్ష్మీవలె నుండెను. కేశిని యామె లలాటమున కస్తూరికాతిలకముంచెను. నిజముగ నామె సోయగ మెంచ నాదిశేషునికి సైతము శక్తి చాలదనుటయం దతిశయోక్తి లేదు. సాయంకాల మగుకొలది నారాయణవామ మంత్రోచ్ఛారణ మెక్కుడగుచుండెను.

“ కేశిని ! నీవుపోయి మాలతి నొకసారి యిటుకు దోడ్కొనిరమ్ము ” అని యిందిర పలికినతోడనే కేశిని భయ సంభ్రమములతో “ అట్లనే తల్లీ ! ” యని వెడలెను.

*

*

*

*

మాధవరావు సుమారు పదిగంట లగుసరికి తన కార్యాలయమునకు జేరెను. రామనాథ్, నారాయణులు తమ స్వగృహములకేగి పదిన్నర గంటలకు మాధవరావుగారి కార్యాలయచనా మందిరమునకు విచ్చేసిరి.

మా : నారాయణా ! మనము యీ దుస్తులతోనున్నను మన భటులు దొంగలు వేసుకొనడి దుస్తులు ధరించకున్నచో యననసరముగ చంపబడుదురు.

నారా : పరిశోధకాగ్రేసరా ! మీకు నేను జెప్ప వలయునే? అటులనేగానిండు. వారిలోవారు గుర్తించుకొనుటకు మాత్రము వారికొక చిహ్న మేదైన యాయవలసియుండును.

రామనాథ్ : అట్లుజేసిన ననుకూలముగ నుండునని నాకును తోచుచున్నది.

మాధ : నారాయణజీ ! మనము సాయంసమయ మగు సరికి యచ్చటికి చేరవలయును. ఇందిర మనము రామను నిరాశచే బెంగగొనియుండును. అందుచే ముందుగా పోయి మనము వచ్చినటుల తెలియజేయవలయును.

నారా : అదియే బాగుండునటుల తోచుచున్నది. మనము మన రక్షకభటుల సిద్ధముజేసికొని అయిదుగంటల కిచటి నుండి బయలుదేరవలయును. కనుక పెందలకడనే భోజనము గావించి మరల మనమందర మిచ్చటనే కూడవలయు ” నని వారు నిశ్చయించుకొనిరి.

కేశనరావు కాళికాలయము
ముంగట నొక పెద్ద పందిరి

నేర్పాటు జేయించెను. దానియందు కాగితములతో నానా
విధములగు లతలు బుట్టులు కట్టించి పందిరి యంతయు నెంతో
శోభస్కరముగ నలంకరించెను. మంగళ పదమగు తేమావి
బొమ్మల దెప్పించి వానినొక త్రాటికి గ్రుచ్చి వ్రేలాడ
దీయించెను. పేరెన్నికగన్న వేశ్యాంగనల మేజువాడే నేర్పాటు
జేసెను. నిజముగ నచ్చట కన్నుల పండువగయుండెను.

సాయంకాల మగుకొలది కేశవున కాత్రూత మెండగు
చుండెను. ఇందిరాదేవికి విచార మెక్కువగుచుండెను. తన
మనోనాధుడగు నారాయణుడు యనుచరులతో వచ్చి తన్ను
రక్షించునో, రక్షించజాలనోయని మనమున భేదమందు
చుండెను. తప్పక వచ్చి నిన్ను గొంపోవునని దాదాజీ,
మాలతులు నామె చోదాద్దుచుండి.

దివాకరుడు నియమితకాలమున కేగకున్న నిశాకాంత
రానివ్వననికాబోలు పశ్చిమదిశయందు గ్రుంకుచుండెను.
కొలది కొలదిగ జీకటు లలముకొనుచున్నవి. ఇందిరా మనో
పద్మముగూడ నంధకార బంధురమాయెను. ఆమె కేమియును
తోచుటలేదు. మనసు చంచలమగుచుండెను. ఎచ్చట కాలి
చప్పుడు వినబడినను యెవరో తనను వివాహవేదికకడకు
గొంపోవ వచ్చెడినని తలచుచుండెను.

“హా దైవమా! సర్వభారమును నీపై నుంచితిని. నను నీట ముంచినను, పాల ముంచినను నీదే భారము. నన్నీ కటిక రక్కసుని పాత్రేసి యేమిచేయదలచితివో! ఆ రక్షణ బిరుద మును వృధగావింపకుము. దయాసింధూ! నాపై నీ దయా దృష్టి నొకపరి ప్రసరింపుము” అని యతి దీనముగా ప్రార్థించు చుండెను.

చోరులెల్ల రత్యుత్సాహమున కాననమంతయు గగ్గోలు పెట్టుచుండిరి. ఏడుగంటలై నది. ఇందిరను శాంభవీమందిరమునకు దోడ్తీర కేశనివచ్చి తలుపుతీసి లోన ప్రవేశించెను. “అమ్మా కేశినీ! నానాధుని జాడ లేమైన తెలిసినవా?”

“ఆ తెలిసినవి. ముందొక యనుచరుడు వచ్చి వారు వెనుక వచ్చుచున్నట్లు తెలియజెప్పినాడు” అని కేశని బదులు జెప్పెను. ఈమెకూడ వీరిని గూడుకొనియే యుండెను.

“నిజముగా వచ్చుచుండెనుగా. అటులై న ముహూర్తపు వేళకు తప్పక రక్షింపబడుదునా?”

“తప్పక”

కాళి కోవెల పాతాళగృహమునకు సుమారొక మైలు దూరమున నున్నది. ఇందిర నొక సవారియూదు కూర్చుండజేసి నలువురు బోయీలు మోయించుండిరి. ముప్పది నిమేషములలో వివాహ మగోడమును జేరిరి.

కేశవరావు పీటపై కూర్చుండియుండెను. పురోహితుడు ఇందిరను పీటపై కూర్చుండుమనెను. ఇందిర పులకాంకిత దేహయై యేమి చేయుటకును తోచక నిశ్చేష్టయై నిలువబడి పోయెను.

వివాహమండపము చుట్టును చోరులు జేరియుండిరి. వారియందుననే పోలీసు శాఖోద్యోగీయులుగూడ మారు వేషములతో చోరులలో నైక్యమై గూర్చుండిరి. రామనాథ్, నారాయణ, మాధవరావులు మంటపమునకు నాలుగు గజముల దూరమున గూర్చుండియుండిరి. వీరును చోరుల దుస్తులనే ధరించిరి.

అట్టి సమయాన “ ఇందిరా ! కూర్చుండవేమి ” యని సభ మధ్యనుండి యొక కేక వినవచ్చెను. అట్టి సమ్మయమున నిర్దేశితమైన జాయమాన కటాక్షమును జూపుచున్న వారెవరాయని భయనిష్ఠయములతో ఇందిర యానైపు జూచెను. నారాయణు చేసన్నచే గూర్చుండుమని జెప్పెను. ఇందిర పీటపై నాసీగయ్యెడి. పావకుని ప్రజ్వలిల్ల జేసి బ్రహ్మగారు మంత్రోచ్ఛారణ మొదలునెట్టిరి.

ఇట్లు కొలది నిమిషములు జరుగుసరికి సభలో కలకల మారంభమాయెను. చోరులు వారిలోవారు కొట్లాడుకొన జొచ్చిరి. అనియే తరుణమున నారాయణ, రామనాథ్ లు యొక వైపునకు ప్రాకిరి. తటాలున నిలువబడి మాధవుడు రెండుచేతుల పిస్తోలులు ధరించి కాలరుద్రునివలె మండిపడుచు “ కేశవా ? ఆగుము. మాటాడిన నీ ప్రాణములు దక్కవు. జాగ్రత్త ” అనియెను.

కేశవుడు యేమియు చేయలేక నిర్విణ్ణుడై పోయెను. ఇట్లు జరుగునని కలనై నతలచలేదు. కాళ్లు గడగజలాడు చుండెను. గుండె మహావేగమున గొట్టుకొనుచుండెను. ధైర్యము నవలంబించి “ ఓరీ ! నీవెవడవు ? ” అని గంభీరముగ బల్కెను.

“ నేనా ! నీ పాలిటి మృత్యువును ” అని మాధవుడు జవాబిచ్చెను.

కేశవుడు మెల్లగ మొలలోనుండి రివాల్యరును తీయ ప్రయత్నించుచుండుట గాంచి నా రాయణుడు వాని కరమును బట్టుకొని శృంఖముల దగిల్చెను.

దుష్టబుద్ధి, మిత్రఘ్నుడు మొదలగు నాయకులు పరువిడ ప్రయత్నించిరి. రామనాథ్ ససైన్యముగ సిద్ధముగ నుండుటచే వారిని వెంటనే బంధించెను. ఈ హడావిడిలో పోరోహితుడు కాళ్లకు బుద్ధిజెప్పెను. చోరులు కొందరు దిరుగుబాటుజేసిరి. వారిని తమ రివాల్యరులను గాలిలో ప్రేల్చి బెదరిగొట్టిరి. సుమారు నాయకుని సహితముగా ముప్పదిమంది చోరశిఖామణుల శృంగిలాబద్ధుల గావించి బాంబాయి నగరమును జేర్చిరి.

పాతాళగృహమున బంధింపబడిన పోలీసు జవానులను విడిపించి వారిని బాంబాయి తీసుకువచ్చిరి.

యిందిర, మాలతి, కేశవులు పత్రే దారు మాధవరావు గారి యింటివద్ద విడిదిచేరిరి.

31

బైరవుడు యిదివరకే భువన మోహిని యింట బంధి చేయ బడెను. మిగతా చోరసాయకులు, కేశవరావు, దుష్టబుద్ధి, మిత్రఘ్నుడు, గోవిందుడు మొదలగువారు యావన్మందియు యిప్పుడు బంధిలైరి. వీరిని పరీక్షజేసి తగు బహుమతుల నీయ వలయునని మాధవరావు జెప్పెను.

మరునాటి యుదయమున మేజస్ట్రేటు నెదుటకు చోర శిఖామణుల నందరను తీసుకువచ్చిరి. చుట్టును పోలీసు సిబ్బంది యుండెను. జనసమూహములు కోర్టుచుట్టును మూగియుండిరి. గజదొంగలను బట్టియుండుటచే వారిని జూచుటకును, తీర్పు వినుటకును తండోపతండములుగ మూగుచుండిరి.

తొమ్మిదిగంటలైనది. మేజస్ట్రేటుగారు కోర్టు గుమ్మము వద్ద చలనహేతు శకటమును దిగిరి. అంతయు నిశ్శబ్దము. న్యాయాధికారి తన యాసనమున సుఖాసీనుడాయెను. మొదటి ముద్దాయి భైరవుడు. భైరవుని బోనులోని కెక్కించిరి. పత్తేదారీక్రింది ప్రశ్నల వడుగుచుండెను.

మేజ : భైరవా! కల్యాణకటకమున రామసింగు మహాశయుని కుమార్తెను హత్యగావించినది నీవేనా?

భైర : నేనే.

మా : ఒకనాటి సాయంకాలమున నీవును, మరొకడును భువనమోహిని యంటికి పోవుచుండగా నేను మిమ్ము వెంటబడించితిని. ఆనాటి రేయి నేను జ్యోతిష్టుని వేషమున వచ్చి సర్వమును మీరు మాట్లాడినది వింటిని. అప్పుడు 'మిత్రఘ్న! మొన్న రేయి నీవు చేసిన హత్యాచిరయమున' యంటివే. నీవా, మిత్రఘ్నుడా హత్యజేసినది.

భై : నేనే జేసితిని. వాడు నాకు సహాయము వచ్చెను. వానిపై యెగతాళి కట్టంటిని.

మా : నిజము జెప్పుము.

భై : నిజము జెప్పుచున్నాను. దైవసాక్షిగ నేనామెను హత్యగావించి తచ్చిరమును మీ కార్యాలయమున కంపితిని.

మా : సేవకా ! జైలునందున్న రామునిటకు తీసుకొనిరమ్ము.

రాముడు వచ్చి న్యాయాధికారికిని, పత్తేదారునకును నమస్కరించి తలవాల్చుకు నిలువబడియెను.

మాధ : ఓయీ ! ఈతడేనా నీకు నాడు శవపేటిక నిచ్చినది ? నిజము జెప్పుము.

రాము : అయ్యా ! ఈతడేనండి.

మేజ : రాముడూ ! నిన్నిక వదలివేసితిని. భైరవా ! నీకు రెండేండ్లు కఠినశిక్ష విధించితిని.

రెండవ ముద్దాయీ నరాంతకుడు—

మా : ఓయీ ! నీ చరిత్రను నిజముగ జెప్పుము. కేశవుని నీవేనా జైలునుండి తప్పించినది ?

నరాం : నేనే.

మాధ : దాదాజీని, యిందిరను దొంగిలించిన నాడు నీవును వారితో యుంటివా ?

న : లేను. పాతాళగృహమును కాపుగాయుచుంటిని.

మా : మధుసూదనునిగృహము దోచిననాడు నీవు కలవా ?

న : అయ్యా ! ఆనాడునుగూడ నేను రాలేదు.

మేజ : అట్టేనచో నీవు మనఃపూర్వకముగ పశ్చాత్తాపపుడ వైనచో నిన్ను వదలివేతును. మరల నెన్నడేని యిట్టి క్రూర కార్యముల జేసినట్లు విన్నచో నీ కురిశిక్ష తప్పదు. ఏమందు

న : అయ్యా ! మీ పాపములుబట్టి ప్రమాణము జేయుచున్నాను. ఈరోజు మొదలు నేను పాతాళగృహమున నడుగిడుటగాని, ఆ చోరులతో గలసిగాని యుండను, దైవసాక్షి.

మేజ : నరాంతకా ! పొమ్ము. నీవు విడుదల చేయబడితివి. ఇకముందిట్టి క్రూరకార్యముల నెన్నడును జేయకుము.

న : చిత్తము.

మూడవ ముద్దాయీ మిత్రఘ్నుడు—

మాధ : నేను జ్యోతిష్కుని రూపమున వచ్చినపుడు నీవు పాతాళగృహమున నుంటివా ?

మి : ఆ. ఉంటిని.

మాధ : ఇందిరా, దాదాజీల చోరీలప్పుడు నీవునుగలవా?

మి : (మాటాడక యుండును)

మా : మాటాడవేమి ? నారాయణా ! లాటీనిటుతెమ్ము.

భై : నేనును గలను.

మా : మధుసూదనుని గృహము దోచునపుడు ? రామసింగు కూతురును హత్యజేసిననాడు ?

మి : ఆనాడు నుంటిని. ఆనాడు నుంటిని.

మా : నీవేమైన హత్యయందు పాల్గొంటివా ?

మి : లేదు.

మే : నీవును రెండేండ్లు కఠినశిక్ష ననుభవింపవలయును.

దుష్టబుద్ధిని మిగత యనుచరులను కోర్టువారు విచారణ జేసి తగుశిక్షల విధించిరి.

ఇప్పుడు చోరాగ్రేసర చక్రవర్తి కేశవరావు విషయమై తీర్పు—

మా : ఇందిరాపహరణ కారకుడవు నీవేనా ?

కే : పరిశోధ కాగ్రణీ ! నా జీవితచరిత్ర నంతను మీకు
తేట తెల్లము గావించును. సావధానమున స్థులరై వినుడు :

“ యిందిరను నేను చిన్ననాటినుండియు ప్రేమించియుంటిని.
నన్నును యిందిర కొంతకాలమువరకు ప్రేమించెను. తరువాత
నేను విద్య చాలించి యిదండు దుర్వ్యాపారత్వమున, దుస్సహ
వాసముచే పాడై పోవుట యామె వినినది. అందుపై నన్ను
వివాహమాడ నిచ్చ లేకపోయినది. నే నామె నెట్లయిన
వివాహమాడ సంకల్పించితిని. ఆమె మనోవాంఛను తెలిసికొన
గోరి జడదారి రూఢమున వచ్చితిని.

ఒకనాడామె ప్రమదోధ్యాన వనమున విహరించు
చుండగా నేనేగి యామెను బలాత్కరించితిని. ఆమె కెవ్వన
కేకవేయుటచే నేను ఏడిసి పోవలసినవచ్చెను. తరువాత నేను
నా యచరులతో యిందిరను, దాదాజీగారి యాస్తిని
దొంగిలించితిని. యిందిర నెన్నివిధములనైన భయపెట్టితిని.
కాని సాధ్యముకాలేదు. తరువాత దాదాజీనిగూడ తీసుకు
వచ్చితిమి. దాదాజీచే జెప్పించిన వినుననెడి యుద్దేశ్యముచే
నాతనిని తీసుకువచ్చితిమి. అప్పటికిని సాధ్యము గాలేదు.
చివరకు మూలతివచ్చి తగునేర్పాటు నే చేయుమనని జెప్పటచే
నేనామె నుమలనెల్ల విని మోసపోయితిని.

మధుసూదనుని గృహమున రక్షకభటులలో మొదటివానిని
జంపినది నేను. తరువాత చంపుదునని మధుసూదనుని హడల
గొట్టి వాని ధరాహరణ గావించినది నేను. దాదాజీ గృహమున
రక్షకభటులనిర్వురకు విషవాయుప్రయోగము గావించినది నేను.
రామసింగు కూతురు హత్యోపదేశకారకుడను నేను అట్టి యీ
క్రూరుడు—ఈ రాక్షసుడు—ఈ కటిక మానసుడు—బ్రతికిన నేమి?
చచ్చిననేమి? ఓ యిందిరా! నేను నీకు చేసిన యపకారముల
నెల్ల మరచిపోయి నీ మనోనాధునిగూడి సుఖించుము.

సభికులారా! పతివ్రతల మోహ మెంత పరిశుద్ధమైనది.
ఇట్టి యుత్తమచారీ లలామలు హిందూ సుందరులందు దక్క-
నిక నెందు నుందురు. ఇందిరా! నీకు నే జేసిన యపచారమునకు
క్షమింపుము. మామా! నిన్నొకపరి నా కటారిపాల్లావించదలచి
తిని. క్షమించగోరుచున్నాను. క్షమింపబడుటకై నయనర్హుడను.

పత్నేదారుజీ! మిమ్ముల నననసరముగ యనేక శ్రమల
బెట్టితిని. నన్ను క్షమింప వేడుచున్నాను.

హా దైవమా! నన్నెందులకు నింకను బ్రతుకనిచ్చెదవు?
ఇట్టి నీచు ధున్న నేమి చచ్చిననేమి? ఓ పంచభూతములారా!
నన్ను మీలో గలుపుకొనుడు. హా నన్ను మీరేల ముట్టుదురు.
ఈ తుచ్చ శరీరమును తాకి మీరు సైతము మైలగాకుడు.
హా విధి! యీ క్రూరునకు తగిన శిక్ష యెద్దియనియా నీ
వాలోచించుచుంటిని. వీనికి కారాగారప్రవాసము గాదు.
ద్వీపాంతరవాసశిక్షయూ? చాలదు—ఉరియూ? వలదు.

ఓ సభికులారా ! యిదే నా కడసారి పలుకు. యిట్టి క్రూరకర్ముడను, హంతకుడను బ్రతీకియుండిన ప్రయోజనము లేదు... లేదు... లేదు... ముమ్మాటికిని లేదు ” అనుచు మొల నుండి రివాల్యరును తీసి, కంఠమునకు గురిచేసికొని ‘థాం’మని యొకసారి ప్రేల్చెను. నిశ్శబ్దము - అతి భయంకరము - రక్త మయము. అంతలో నలజడి. కేశవరావు “హా ! నారాయణా” యని నేల గూలెను.

మేనబావ యగుటచే యిందిర మిక్కిలి విచారించెను. దాదాజీ తన మేనల్లుడు—పిన్ననాటినుండియు మిగుల గారాబ ముతో పెంచిన మేనల్లుడు—చనిపోవుటచే పొరలి పొరలి వచ్చు దుఃఖము నాపుకొనలేక బావురని యేడ్చెను. కొంతవడికి దాదాజీ మనసు దిట్టపరచుకొని మాధవరావు, నారాయణులకడ నెలవు తీసికొని కల్యాణకటకమునకు యిందిరా, మాలతీ, కేశినులతో సుఖముగా బోయెను.

తుది పలుకు

“ఇందిరా, దాదాజీలు మాలతీ కేశినులతో సహితముగా కల్యాణకటకమునకు వచ్చిరి.

నిరాశచే బెంగకొనియున్న కల్యాణకటక ప్రజలు యిందిరా, దాదాజీల జూచినతోడనే యానందబాష్పముల రాల్చిరి.

దాదాజీ, యిందిర మనోవాంఛ నెరింగియున్నవా డగుటచే నామెను నారాయణరావునకిచ్చి వివాహముజేయ

నిశ్చయించి పెద్దలచే నొక శుభముహూర్తము పెట్టింది. నారాయణరావు తండ్రియగు రాఘవశాస్త్రిగారికి లేఖవ్రాసెను. తన యనుంగు కూతురు సమానముగ మాలతికిగూడ యుక్త వయస్సు వచ్చియుండుటచే యామె మనోభీష్ట ప్రకారము రామనాథ్ న కిచ్చి పాణిగహణము జేయ నిశ్చయించి విష్ణు మూర్తిగారికి నొక శుభలేఖ వ్రాసెను. ఇగుగుపొగుగువారికిని, చుట్టపక్కాలకును, స్నేహితుల కందరికిని శుభ లేఖల నంపించెను.

ఆ ముహూర్తమునకే యిందిరా నారాయణులకును, మాలతీ రామనాథ్ లకును, మంత్రాన్వితముగ నతిశోభస్తరముగ దాదాజీ వివాహంబు జేసెను. కష్టములు గట్టెక్కి సుఖించు కాలము వచ్చినది ఈ దంపతద్వయము హాయిగ సౌఖ్యాంబుధిం దేలి మనోల్లాసముగ కాలము గడపుచుండిరి. కేళిని తన యావజ్జీవము యిందిరా నారాయణులచే పోషింపబడెను.

హంతకచక్రవర్తుల బట్టి దొరతనమువారి కప్పగించిన మాధవరావు దొరతనమువారిచేతను, ప్రజలచేతను మిక్కిలి సంతానింపబడి హెచ్చువేతనముల బొంది సుఖముగా యుండెను. నారాయణరావునకు వెంటనే పోలీసు సర్కిల్ యుద్యోగము నిచ్చి బహుకరించిరి. రామనాథ్ సి. ఐ. డి. గా ప్రనిజేసి మిగుల ఖ్యాతిగడించెను.

సంపూర్ణము.

రాజేశ్వరిప్రెస్ , రాజమండ్రి.

ఆందరూ చదవదగినవి

అపూర్వ నవలా సాహిత్యం

—* శరత్ నవలలు *—		పేరుకోసం	
శ్రీకాంత	7-8	ఉషాసుందరి	1-0
పల్లెటివనం	2-0	శోభారాణి	1-0
వాగ్దానం	2-0	రైన్ నదీతీరంలో	1-0
చంద్రనాథ్	1-8	ప్రణయమందిరం	1-0
దేవదాస్	1-8	అంద్ర బుక్ ట్రస్టు	
అరక్షనీయం	1-4	డి. బెక్టీష్ నవల్స్	
పరిణీత	1-0	మూడురోజుల్లో	0-9
స్వామి	1-0	లేడీ క్రెకటరీ	0-9
అనుసమాదేవి	1-0	నలుగురు దొంగలు	0-9
బిందుగారబ్బాయ్	1-0	నిగూఢ రహస్యం	0-9
బడిబహన్	-12	రెడ్ రెటర్	0-9
సుమతి	-12	ఏ. బి. సి. డి. మర్సర్స్	0-9
సవిత	4-0	దేవదాసు	0-9
నళిని	-12	ప్రీ	0-9
—* సాంఘిక నవలలు *—		ఒకే హత్య	
సుందరి	2-8	—* జీవిత చరిత్రలు *—	
ఫాదరిండియా	1-8	స్వామి వివేకానంద్	1-0
మదిర్ యిండియా	1-0	రామకృష్ణ పరమహంస	1-0
హరిచరణుడు	1-0	దాపూజీ	1-0
భిక్షుక	1-0	వ్రధాని నెహ్రూ	1-0
గరీబ్	1-0	నేతాజీ బోసు	1-0
నాగమ్మ	1-0	రవీంద్రనాథ్ టాగూర్	1-0
నీలికంఠం కథలు	1-0	రాజేంద్రప్రసాద్	1-0
పరిత్యక్త	1-8	సర్దార్ పటేల్	1-0

1/4 పాము ముందుగా అడ్వాన్స్ పంపాలి. పోస్టుబిల్లులు ప్రత్యేకం.

కాళహస్తి తమ్మారావు అండ్ సన్స్
సంస్కృతాంధ్ర బుక్ డిపో (స్థా. 1882) రాజమండ్రి

మహానగర పంచాయితీ పుస్తకాల పరిశీలనావర్తిక

పుస్తకం సంఖ్య	TPLA118B130
పుస్తకం పేరు	మంత పెండ్లి
తారీఖు	28/10/24
ముందు లెక్క	no
వెనుక లెక్క	no
మొత్తం పేజీలు	103
పెద్ద సైజు పేజీలు	no
భాగం పేజీలు	no
లేని పేజీలు	1 to 2
తయారు చేసినది	Triveni
పేజీలు విడదీసినది	Triveni
స్కాన్ చేసినది	Rohith
పరీక్ష చేసినది	ROHITH
పేజీలు సరిచూసినది	
లైండింగు చేసినది	
ప్యాకింగు చేసినది	
పరిస్థితి	good